

Directa

periodisme cooperatiu per la transformació social

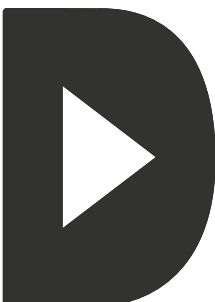
Núm. 517 del 10/2 al 23/2 de 2021 2,5 €

Els tentacles de la seguretat ultra

Dirigents i militants de l'extrema dreta, amb una creixent filiació a Vox, copen les plantilles d'algunes empreses de seguretat privada

pàg. 4-11

Directa

periodisme cooperatiu
per la transformació social

EDITA
La Directa SCCL
Riera d'Escuder, 38, Nau 1, Planta 1
08028 Barcelona
Tel: 935 270 982
Mòbil: 661 493 117
directa@directa.cat
www.directa.cat
DIPÒSIT LEGAL: B 16982-2016

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no racista, no sexista i no androcèntric. La DIRECTA no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

- QUI SOM?**

A fons
Jesús Rodríguez

Miralls
Gemma Garcia | miralls@directa.cat

Cruïlla
Guille Larios i Guillem Martí | cruïlla@directa.cat

Impressions
Laia Alsina, Ekaitz Garate i Albert Alexandre | impressions@directa.cat

Roda el món
Oriol Andrés i Joan Mas | internacional@directa.cat

Expressions
Elena G. Ruiz, Jofre Figueras i Eloi Latorre | expressions@directa.cat

La indirecta
Àlex Romaguera i Mariana Cantero

L'espina
Joan Castellà | espina@directa.cat

Fotografia
Víctor Serri | fotografia@directa.cat

Il·lustració
Roser Pineda i Maria Conill | il.lustracio@directa.cat

Correcció
Miriam Tijani | correccio@directa.cat

Edició
Jesús Rodríguez | edicio@directa.cat

Disseny gràfic i compaginació
Pau Fabregat | disseny@directa.cat

Projecte gràfic
Lola Fernández, Gerard Casadevall, Diego Muñoz i Pau Fabregat

Coordinació web
Eloi Latorre, David Bou, Gemma Garcia i Maties Lorente

Coordinació País Valencià
Ester Fayos | paisvalencia@directa.cat

Audiovisuals
Marta Pérez | audiovisuals@directa.cat

Administració i subscripcions
Jordi Vilaró | administracio@directa.cat

Difusió
Estel·la Marcos | directa@directa.cat

Publicitat i distribució
Irene Selvaggi | publicitat@directa.cat

Gestió web
Talaïos Koop.

NUCLIS TERRITORIALS I MITJANS COL·LABORADORS:
Osona ('El Setembre'), Lluçanès ('La Rella'), Maresme, el Camp, Terres de Ponent, Castelló, València, les Illes i Catalunya Nord. El Salto, La Marea, Pikara, Argia, Ahötsa, Soberania Alimentaria i AralInfo

CONTACTES:
General directa@directa.cat
Redacció Barcelona redaccio@directa.cat
Redacció València paisvalencia@directa.cat
Subscripcions subscripcions@directa.cat
Distribució distribucio@directa.cat

PORTADA: MARIA CONILL

SUMARI

A FONS

4-11

‘Segurates’ d’extrema dreta
Blanca Todó, Mar Fadri i Pablo Bonat analitzen els vincles de l’extrema dreta amb les empreses de seguretat privada. L’auge de Vox ha provocat una filiació massiva d’agents al partit de Santiago Abascal. Empreses com La Levantina i Bull Control lideren els vincles ultres del sector. Foto de Toni Ferragut i portada de Maria Conill.

MIRALLS

12-15

Entrevista a Minna Salami
L’escriptora feminista i autora de *L'altra banda de la muntanya* considera que la filosofia i la saviesa africana hauran d’irradiar el món en l’actual context de crisis encadenades. Preguntes de Laia Mas i fotografies d’Alan Howard.

IMPRESSIONS

16-18

Parlant de memòria
Un article d’opinió de l’historiador Roger Prims, amb il·lustració de Patricia Cornellana.

Escola inclusiva, societat diversa
Una reflexió de Cristina Agud del grup Gamin, amb dibuix d’Alba Domingo.

CRUÏLLA

19-21

Vallcarca, fer un barri des de la lluita
Una vintena de col·lectius impulsen l’autogestió urbanística del barri barceloní, amb projectes populars que recuperen la vida comunitària. Un reportatge de Diana Cardona i Maria Conill, amb fotos de Víctor Serri i disseny il·lustrat d’Eleptic.

RODA EL MÓN

22-26

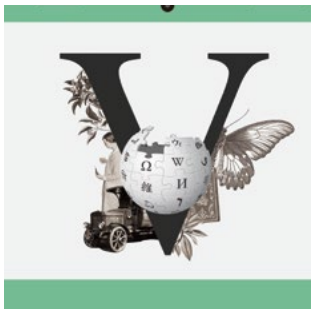
Tunísia: revolució i crisi cronificada
Ricard G. Samaranch analitza l’enèsima onada de protestes al país magrebí. Foto d’Ahmed Zarrouki.

GameStop, revolta a Wall Street
Un reportatge de Diana Gener des de Nova York.

Parlem de la ‘Banca Armada’
Anàlisi d’Edu Aragón, del Centre Delàs.

EXPRESSIONS

27-31

Una llengua per explicar-ho tot
Jofre Figueras es capbussa en el vintè aniversari de la Viquipèdia en català. Il·lustracions de La Boño.

Cançó de menta
Relat literari de Marta Carol Xandri i il·lustració de Wara de Ormaechea.

Ressenyes culturals
David Bou, Bart Grugeon i Edu Abad.

INDIRECTA

32

Entrevista a Maria João
Mariana Cantero conversa amb l’activista de l’agrupació Stop Despejos, que lluita pel dret a l’habitatge “incondicional” a Portugal. Considera que després de la pandèmia la gentrificació encara serà més greu. Fotografia de Gonçalo Fonseca.

Més que mil paraules

VICTOR SERRI @_ittos_ | Les PAH catalanes es van manifestar el dissabte 6 de febrer a Barcelona en suport a la llei 24/2015 de mesures urgents per afrontar l'emergència habitacional. Segons les convocants, són moltíssimes les famílies que es veuran afectades pel nou gir legal, després que el Tribunal Constitucional tombés la recent legislació a petició d'un recurs presentat pel PP.

Comunitat Directacoop

Una assemblea més virtual del que ens agradaria

Redacció Directa | @La_Directa

El 25 de febrer a la tarda celebrarem l'Assemblea General Extraordinària de la DIRECTA. Aquesta cita implica dues coses: fer balanç de l'any anterior i projectar el futur. El Pla de Treball s'ha vist afectat i, en conseqüència, també el pressupost projectat pel 2020. Hem hagut d'anar fent adaptacions tant de la feina com de les despeses i dels ingressos, per tancar net un any ple de reptes i dificultats.

A més, la pandèmia ha capgirat gairebé totes les activitats presencials. Ha estat un 2020 sense paradetes a fires d'economia social i solidària; no hem pogut celebrar l'aniversari de la DIRECTA a l'Ateneu Popular 9 Barris; ens hem hagut de limitar a conversar amb les lectores a través de les pantalles i gairebé ni us hem pogut ensenyar la nova redacció a les subscriptores, col·laboradores i sòcies.

Tot i això, el que no ha canviat gens en aquests mesos és l'escalf de tota la comunitat que feu possible el pro-

jecte. Malgrat els impediments i les dificultats, ens heu demostrat que la feina periodística de la DIRECTA és necessària, amb un increment de subscripcions i de visites al nostre web.

Per presentar-vos el Pla de Treball del 2021, fer transparència amb els números i donar espai per conversar, us animem a participar en l'assemblea a totes les sòcies de la cooperativa. Ben aviat la convocarem formalment, així que estigueu atentes al correu electrònic. Per cert, també hi aprovarem la renovació de càrrecs del Consell Rector i el Consell Social, així com la incorporació de noves entitats sòcies.

L'assemblea es farà amb la tecnologia necessària per participar-hi telemàticament i intentarem que sigui semipresencial. Per molt que preferiríem organitzar-la presencialment, a casa nostra -que és la vostra-, amb els pinxos i el bon ambient de la nostra veïna La Deskomunal. Creuem els dits perquè ben aviat la puguem fer com ens agradaria!

L'espina

L'EXTREMA DRETA S'ATRINXERA EN LA SEGURETAT PRIVADA

Proliferen els episodis d'agressions racistes, discriminacions ideològiques o apologia de la simbologia feixista entre el personal d'empreses de seguretat que treballa en el transport públic o en els grans equipaments

Blanca Todó | @La_Directa

L'any 2013, Said El Ouardi, un taxista d'origen àrab que treballava a la ciutat de Barcelona, va ser apallissat per cinc vigilants de l'Hospital del Mar. El taxista estava resant prop de les instal·lacions del recinte, sobre una catifa i de cara a la Meca. Els uniformats de Vigilancia y Sistemas de Seguridad SA, segons la víctima, li van etzibar "això no es pot fer aquí, ves-te'n a fer-ho a la teva terra, fill de puta". El van agredir amb les seves defenses, cops de puny i puntades de peu fins que va intervenir un vianant que ho estava presenci- ant. El cas va anar a judici de la mà de l'entitat SOS Racisme i tot i comptar amb un testimoni durant la fase d'instrucció -que en el judici se'n va des- dir- va acabar en absolució.

"En els casos on hi ha agents de seguretat que han comès agressions sempre costa molt aconseguir una condemna, sobretot perquè hi ha molt silenci i corporativisme. En tots els casos que he viscut a judici, l'actitud del vigilant és la de gosset trist, incomprens, que intenta desper- tar compassió argumentant que es tracta d'una feina molt dura".

Ho diu
M a r i l d a
Sueiras, del Servei
d'atenció i denúncia de
SOS Racisme (SAID), una enti-
tat que ha treballat en els últims anys
amb diferents casos d'agressions perpe-
trades per vigilants privats i amb motivacions racis-
tes. Sueiras detalla que, a la ciutat de Barcelona,
moltes de les agressions que tenen documentades
s'han donat a l'Hospital del Mar o a les instal·laci-
ons i combois de metro i Renfe. Agressions com
les que denuncia el SAID per agents de seguretat
privada mentre estan de servei semblen estar-se
multiplicant en els darrers temps, amb una sovint-
ejada aparició de vídeos virals a les xarxes.

Un conjunt de factors ho afavoreixen. Un d'ells és la facilitat per enregistrar imatges amb el telèfon mòbil, tant si s'emeten en directe com si es pen- gen a la xarxa minuts després. Però també hi té a veu- re l'expansió d'un sector de negoci afavorit per la llei de seguretat privada. L'externalització al sector privat de les tasques de vigilància de molts equipa- ments públics ha portat a un increment constant de les plantilles: dels 30.000 vigilants jurats de l'any 1987 fins als 80.000 agents amb llicència de l'any 2017 (tot i que altres fonts parlen de fins a un total de 200.000 professionals d'aquest sector, si hi sumem els membres inactius o sense llicència).

Poc filtratge i requisits

"És molt més fàcil que als agents de seguretat i porters de discoteca se'ls hi vagi la mà. En gene- ral, són persones sense coneixements en media- ció, criminologia, psicologia... que tenen menys formació que els membres de les forces i cossos

de seguretat, que en teoria han fet tests psicotèc- nics". Ho explica Xavier Rius Sant, periodista i expert en l'anàlisi de l'extrema dreta. "Per tant, si coincideix que aquests vigilants són d'una ideolo- gia autoritària o racista, doncs tenen impunitat i són de la màniga ampla per actuar. Avui dia, si bé és cert que també hi ha gent *normal* en el sector, hi ha d'altres que veuen una oportunitat d'entrar i *deixar anar* la seva agressivitat", afegeix.

L'investigador destaca els criteris de selecció d'aquest personal com un dels factors que per- met que es *colin* personatges amb tota mena de procedència ideològica. "No hi ha els mateixos re- quisits per a fer-se agent de seguretat privada que agent dels cossos policials. Pots fer-te vigilant sense examen psicològic ni fer oposicions, simplement amb una bona complexió física i sense tenir antece- dents penals". Aquests requisits per fer-se agent de seguretat privada queden recollits a la Llei 5/2014, de 4 d'abril, de Seguretat Privada, que regula el sector, i que inclouen una prova d'aptitud física i una teòrica i pràctica. La llei va substituir la de l'any 1992, ja que, segons el mateix Ministeri de l'Interior, "no només a Espanya, sinó al nostre en- torn europeu, la seguretat privada s'ha convertit en un actor de les polítiques globals i nacionals de seguretat (...). Aquesta nova llei aprovada ha vingut a endreçar un sector regulat per una normativa dispersa, de rang inferior i d'orientació preconsti- tucional, en alguns casos", explica el text de la seva publicació al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE). Aquesta orientació "preconstitucional" pot ser una de les explicacions de la dinàmica de les empreses de seguretat privada a l'Estat espanyol que explica- ria, en part, perquè tenen en les seves files persones

"És molt fàcil que se'ls en vagi la mà. No tenen coneixements en mediació", apunta l'analista de l'extrema dreta Xavier Rius

"Al País Valencià, empreses com La Levantina es creen sobre una base de militants d'extrema dreta", diu el periodista Joan Cantarero

relacionades amb l'extrema dreta, l'espanyolisme ultra i amb una llarga i intensa història vinculada als cossos policials i als estaments militars.

Transferència i col·laboració

"Podríem dir que, almenys al País Valencià, empre- ses de seguretat com Levantina de Seguridad es creen als anys vuitanta sobre una base de militants d'extrema dreta violenta que operaven a València. Van reconvertir al *matón* i al *nazi* de carrer, els van formar, els van donar un uniforme i una feina i així es va fer la normalització laboral". Ho diu Joan Cantarero, periodista del diari Público, espe- cialitzat en investigació de l'extrema dreta i de les empreses de seguretat privada. "Als anys vuitanta no eren notícia les agressions d'agents de seguretat, era quelcom habitual saber dels excessos d'aques- ta gent. També era freqüent veure molts policies treballant fora de servei per aquestes empreses".

Avui dia, explica, "hi ha empreses que segueixen tolerant aquests *personatges*, d'altres que, directa- ment, estan integrades per aquests, tot i que n'hi ha que s'han reformulat, perquè les conseqüències mediàtiques i penals de certes actituds són costo- ses, tant per als vigilants com per a les empreses". I afegeix que, en algunes, "s'exigeixen uns certs comportaments més ètics als seus vigilants, tot i que segueix havent-hi espais d'impunitat, sobre- tot en el transport públic o en polígons industrials".

Una cosa que no ha canviat amb el pas del temps és la transferència d'efectius policials i militars cap a aquestes empreses privades. Rius explica que "hi arriben professionals de l'exèrcit, que als 45 anys els jubilen per força i entren a empreses de seguretat privada, aprofitant la seva experiència tàctica per a la protecció de persones i edificacions sensibles...". Cantarero explica aquest fenomen, però en la direcció inversa: "Molts dels vigilants de seguretat busquen una nova oportunitat de ne- goci i passar d'agents de seguretat privada al cos de policia nacional. A la pràctica, es produeix una col·laboració necessària; hi ha una transacció en- tre la seguretat publicoprivada i hi ha moltes con- nexions". Com a exemple, destaca les acadèmies de formació dels cursos per a vigilant de seguretat privada, "on els formadors són policies nacionals, jubilats o prejubilats. Comencen com a agents de seguretat, evolucionen, entren a l'acadèmia po- licial, on hi ha contactes i amistats, una extensa cadena de favors i moltes oportunitats".

Espanyolisme i extrema dreta

Al final d'aquesta *transferència i cadena de favors*, Cantarero destaca que en els últims anys, "moltes empreses i agents de seguretat han vist que, per requisits legals, no poden seguir treballant en el camp de la seguretat a espais públics. Així que s'han reciclat, donant pas a la creació d'empre- ses de seguretat que operen en espais privats o creant les anomenades *empreses de desocupació*".

Així, per combatre l'*amença okupa*, s'han nor- malitzat i estès per tot el territori *empreses* -moltes d'elles no estan registrades mercantilment ni es- tan dotades amb un uniforme de treball-, que »

» efectuen tasques de seguretat, vigilància, mediació i antiokupació, i empen homes corpulents, lluitadors d'arts marcial, de l'entorn de gimnasos, de l'extrema dreta, ultres de clubs de futbol o provinents de forces i cossos de seguretat pública. A mitjans dels anys 2000, van començar a proliferar escamots organitzats i professionalitzats que efectuaven tasques de desallotjament de finques ocupades. Alguns dels seus membres provenien de la seguretat privada de Castelldefels, Gavà i Terrassa, de clubs de futbol locals o concretament d'una empresa sabadellenca especialitzada en màquines escurabutxaques. Molts estaven vinculats al sindicat ultradretà TNS (Trabajadores Nacional-Sindicalistas), fundat el 18 de juliol de 2003, en homenatge al cop d'estat del general Franco. El sindicat comparteix seu amb la Falange, en el número 2 del carrer Silva, a Madrid.

I així detallava la seva filosofia: "El nacionalsindicalisme pretén una nova forma de vida. Convida la persona a fusionar, en una amalgama perfecta, l'espiritualitat, la milícia, la cultura i la justícia. Espiritualitat per aconseguir el bé de l'ésser. Justícia per aconseguir el benestar. Cultura per distingir la veritat de la mentida i el bé del mal. Milícia per lluitar contra un mateix i contra l'entorn per conquerir béns col·lectius universals al servei permanent de la persona en l'eclosió harmònica i alegre de la Pàtria".

Matonisme sense ordre judicial

Fuera Okupas és una d'aquestes noves marques. La consigna de l'empresa, així com els tatuatges d'alguns dels seus operaris-desallotjadors són el "no parar fins a conquerir", un lema difós per Ramiro Ledesma, un dels creadors de la Falange Española y de las JONS. Braçalets, banderes i mascaretes amb banderes d'Espanya i una plantilla integrada per diferents combatents professionals -patrocinats per l'empresa- i que són alhora operaris dedicats als desallotjaments: Enoc Solves, Illia Topuria, José Agustin Jiménez Agus o Freddy el Gigante. Aquest darrer hauria exercit d'agent de seguretat a l'empresa Levantina de Seguridad i seria membre del partit España 2000, segons apuntava el portal Diario YA en un article on se'l promocionava. D'altres combatents d'aquesta empresa estan patrocinats per España Imperial, un segell que agrupa lluitadors de combats interna-

A mitjans dels anys 2000, van començar a proliferar escamots professionalitzats per efectuar desallotjaments

cionals dirigits per l'exlluitador Chinto Mordillo. Quan estava operatiu, el gimnàs de Mordillo era Meguro Roquetes, a Nou Barris, un espai que va ser el lloc d'entrenament d'alguns dels membres de Desokupa, com Ernesto Navas o Zhivko Ivanov. Jorge Fe Massó és l'administrador únic de Kherson SL, empresa des d'on dirigeix els desnonaments extrajudicials de Fuera Okupas. També gestiona cobraments a morosos a Facilcobro-Sindicato del Cobro. Ambdues empreses comparteixen mateix telèfon i mateixa direcció postal. La trajectòria de Fe Massó guarda molts paral·lelismes amb la de Daniel Esteve, fundador i gerent de l'empresa Desokupa. Conegut en entorns policials amb el sobrenom del *Segurata*, per la seva activitat com a porter de discoteca, Esteve va impulsar Morosos bcn, una empresa de cobrament de deutes que l'any 2008 va ser investigada per la unitat de segrestos i extorsions dels Mossos d'Esquadra en una operació dirigida pel jutjat d'instrucció número 3 de Gavà. El Grup Especial d'Intervenció (GEI) dels Mossos va dur a terme l'operació per detenir-lo amb els càrrecs de coaccions, detenció il·legal, vexacions, amenaces i associació il·lícita. Esteve va reaparèixer anys després amb la creació de l'empresa Desokupa, una empresa de desallotjaments extrajudicials amb nombrosos operaris provinents d'entorns de l'extrema dreta. Fuera Okupas i Desokupa també comparteixen visibilitat a programes de televisió i premsa, a entrevistes i publireportatges. La cadena Antena 3 és qui més espai atorga a ambdues empreses, sobretot en el programa *Espejo Público*. ●

Onada d'allist

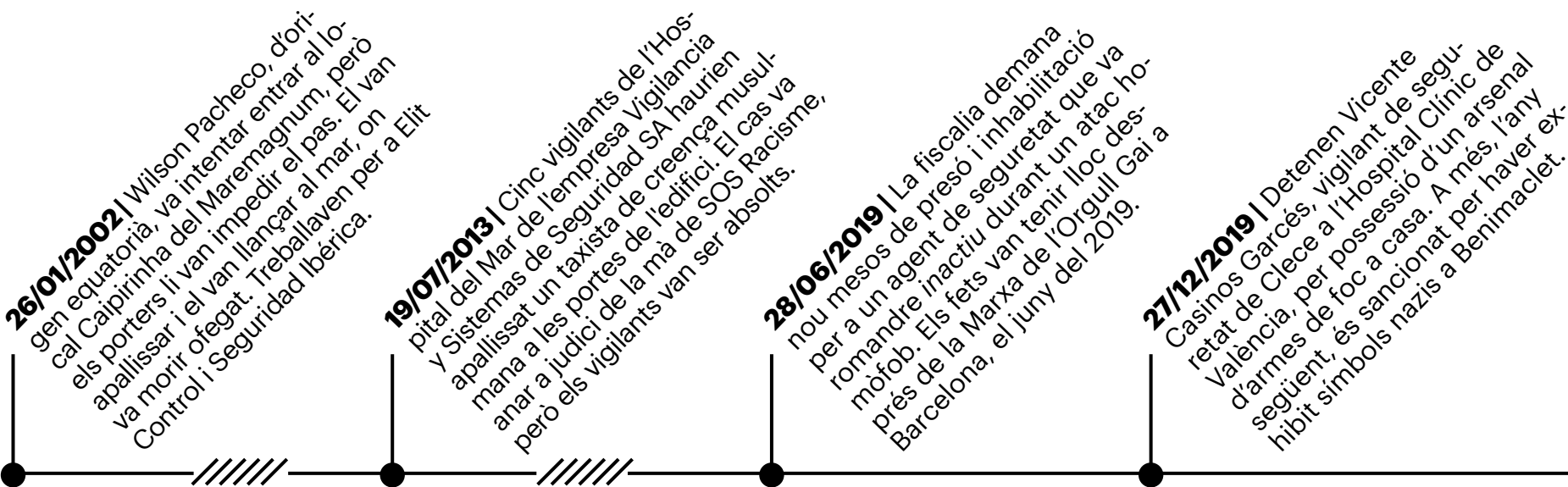
Agents i inspectors de seguretat privada s'incorporen a les llistes electorals de la

B.T. | @La_Directa

La Laguna, Tenerife, 12 d'octubre de 2020. Una persona enregistra un grup d'individus que seu a un bar mostrant banderes franquistes. Els diu que aquella bandera no és legal, i des de la taula l'insulten i amenacen i un d'ells surt corrents per a agredir-lo. Dies

UNA LLARGA CRONOLOGIA D'ABUSOS I RA

caments a Vox

a, així com alguns directius d'empreses del sector, formació ultradretana de Santiago Abascal

Ignacio Mulleras, megàfon en mà, directiu de Bull Control i candidat de Vox per Girona / TONI FERRAGUT @inoTFerragut

després, el mitjà Canarias Ahora feia pública la identitat dels agressors. Un d'ells era Francisco José Hernández Santos, vigilant de seguretat a l'empresa Grupo PSV i que es va presentar amb Vox a les eleccions municipals del 2019 a l'Ajuntament de La Laguna, tot i no resultar escollit. Assegut al seu

costat, al bar, hi havia Antonio Miguel Rodríguez, qui portava una bandera amb els emblemes de la dictadura i vestia una samarreta amb la imatge de Francisco Franco. Rodríguez és vigilant de seguretat i director executiu de l'empresa de seguretat Farobri. Va ser vigilant a l'empresa

Seguridad Integral Canaria i va formar part de l'equip que va treballar al centre de menors no acompanyats La Esperanza, a Tenerife, que va tancar fa deu anys, després de denúncies d'abusos i maltractes a menors. Un noi hi va morir asfixiat l'any 2004 amb una bossa de plàstic al voltant del coll. Un altre centre de joves migrants on Rodríguez va treballar va ser a Valle de Tabares, Tenerife. L'any 2005, el centre va denunciar a tres vigilants, entre ells Rodríguez, per un presumpte delictes de tortures greus a un menor, que hauria estat immobilitzat durant onze hores sense accés al bany ni a menjar. La situació s'hauria repetit dies després durant quatre hores més, segons es detallava a l'acusació. El Tribunal Superior de Justícia de Canàries els va absoldre en considerar que no hi havia proves suficients.

“La qüestió de l'extrema dreta evoluciona segons oportunitats”, considera el periodista Joan Cantarero. “A Vox s'han apuntat històrics del nazisme, del feixisme, nostàlgics, nacionalcatòlics, trumpistes... però que tenen en comú un discurs senzill. Els membres de la Falange, Fuerza Nueva o España 2000 han trobat en Vox el que havia aconseguit només Blas Piñar amb Fuerza Nueva. Han muntat un partit per a fer un negoci i s'han fet amics de l'extrema dreta tradicional”, detalla. D'entre tota aquesta nova militància, hi ha gent que treballa o dirigeix empreses de seguretat privada.

Un cas paradigmàtic és el d'Ignacio Mulleras, antic portaveu de Plataforma per Catalunya, actual número dos de la llista de Vox per Girona a les eleccions del 14 de febrer i càrrec de confiança de Santiago Abascal. Se'l pot veure sovint en l'equip de personalitats del partit que es passeja pels carrers de Catalunya en actes electorals. El 30 de

gener, durant un acte electoral de Vox a Girona, el mateix Mulleras es va abraonar infructuosament contra el cordó de Mossos d'Esquadra que els protegia amb l'objectiu d'arribar fins al grup d'antifeixistes que els insultava. És el cap de vendes de Bull Control, una empresa gironina encarregada dels controls d'accés de diversos locals i discoteques del centre de Girona. Al capdavant dels vigilants d'aquesta empresa hi trobem Rafael Toro Rodríguez, lluitador d'arts marcial mixtes.

Afiliats al sindicat

I és que en la seva estratègia d'expansió electoral, els membres de Vox han picat l'ullet diverses vegades a empresaris i treballadors del món de la seguretat privada. L'any 2016, el partit ja va mostrar el seu suport a la marxa dels agents de seguretat privada celebrada a la plaça Emperador Carlos V a Madrid. Abascal va afirmar que “és fonamental, front dels riscos interns i externs que viu Espanya, que els professionals de la seguretat privada tinguin dret a una formació per accedir als cossos i forces de seguretat de l'Estat”.

Un pas més en aquesta direcció és la creació del Sindicat per a la Defensa de la Solidaritat amb els Treballadors d'Espanya (SpDSTE), més conegut com a *Solidaridad*. El sindicat es presentava a Madrid aquest juliol de la mà del vicepresident primer de Vox amb passat falangista, Jorge Buxadé, i va registrar la seva seu social al carrer d'Antonio Maura, al barri de Los Jerónimos, una de les zones amb major renda per càpita de la capital espanyola. Vox pretén obrir-se pas en el món laboral i *Solidaridad* ja compta amb 10.600 afiliats, procedents de tota mena de sectors, però on predominen la seguretat privada, la sanitat i el transport. ●

ACISME

Juny 2020 | Un agent de l'empresa Ombuds a l'estació de Sants és acompanyat per Renfe en fer-se públic un vídeo on crida: “sang!” “Vinga, cap d'equip, estic a tope!” Un company li respon: “Doncs a veure si veus cap mort”, i el vigilant espeta “per Espanya!”.

27/07/2020 | La CUP de Sant Cugat del Vallès denuncia que un vigilant de l'estació de ferrocarrils va empenyer una persona fins a tombar-la i fer-la picar amb el cap a terra. FFGG va obrir un expedient a l'empresa Securitas, encarregada del servei.

12/10/2020 | Francisco José Hernández Santos –vigilant de seguretat a l'empresa Grupo PSV i candidat per Vox a La Laguna– i Antonio Miguel Rodríguez –inspector de l'empresa Grupo Farobri– mostren simbologia feixista al carrer.

08/01/2021 | Sancionen un vigilant del Metro de Barcelona, de Securitas, per fer la salutació feixista mentre anava uniformat. Al digital Tot Barcelona es publica una altra imatge de sis vigilants de la mateixa empresa amb el braç alçat tres anys enrere.

EL FEU VALENCIÀ DE 'SEGURATES' I FEIXISTES

La Levantina de Seguridad SL, del fundador d'Espanya 2000, José Luis Roberto, és l'emblema de les empreses lligades a l'extrema dreta que s'han beneficiat dels contractes amb la Generalitat Valenciana i els ajuntaments

Mar Fadri | @La_Directa

El Teatre romà de Sagunt, l'Institut Valencià d'Investigacions Agràries, els instituts de Xest i la Misericòrdia, el Festival Internacional de Cine de València, el Centre Tecnològic d'Almassora... La llista és llarga i, entre l'any 1995 i el 2015, no va parar d'incrementar-se. Tots aquests espais públics, a banda de trobar-se al País Valencià, tenen una característica en comú: la seua vigilància ha estat a càrrec de Levantina de Seguridad SL, l'empresa dirigida pel reconegut ultradretà valencià José Luis Roberto Navarro -àlies *el Cojo*-, a qui, durant les dues llargues dècades de govern del PP a la Generalitat, se li van adjudicar contractes per valor de més de sis milions d'euros. En maig de 2015, amb l'arribada del Govern del Botànic, se li ha tallat aquesta aixeta, però ha continuat fent-se amb contractes de les administracions municipals.

Els tentacles de José Luis Roberto, fundador d'Espanya 2000, exdirector de l'Associació Nacional d'Empresaris de Locals d'Alterne (ANELA) i soci del despatx d'advocats Roberto & Salazar -que ha defensat neonazis com els detinguts a l'operació Pánzer-, també han arribat a Catalunya. Al llarg dels últims dos anys, els ajuntaments de Constantí (Tarragonès) i de les Borges del Camp (el Baix Camp), així com l'Institut Municipal de Serveis Socials de Tarragona, li han adjudicat tres contractes per valor de 9.168 euros. L'any 2009, sota el govern del tripartit, la seguretat del castell de Miravet, la cartoixa d'Escaladei i el castell d'Escornalbou, edificis que gestiona el departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, també van estar en mans de La Levantina.

La vigilància de residències, centres de menors, polígons industrials, superfícies comercials, entitats bancàries són una altra de les fonts de finançament de les empreses de seguretat amb vincles amb l'extrema dreta. També són presents a esdeveniments musicals organitzats per mercantils privades com l'Arenal Sound, el Medusa Festival, el Festardor, l'Iboga o els concerts organitzats a Alzira amb motiu de la Diada del País Valencià.

La seguretat dels hospitals valencians ha sigut un altre dels seus nínxols de mercat. L'Hospital General de Castelló i l'Hospital Clínic Universitari

de València, ambdós de titularitat autonòmica, van estar sota els serveis de vigilància de La Levantina. En l'actualitat, l'empresa encarregada és Clece - propietat de Florentino Pérez -, però hi continua treballant bona part de la mateixa plantilla, ja que la llei de contractes del sector públic obliga la nova adjudicatària a subrogar el personal de les empreses anteriors. Segons ha pogut confirmar la DIRECTA, un dels vigilants de seguretat de l'Hospital General de Castelló és l'extreballador de La Levantina Juan Sales, qui va ser número u de la llista de Democràcia Nacional a les eleccions municipals de 2015. Pel que fa a l'hospital Clínic de València, hi treballa Vicente Casinos Garcés, militant d'ideologia neonazi que també va començar com a vigilant a La Levantina.

Casinos acumula un llarg historial d'antecedents policials, entre els quals destaca la seua detenció en desembre de 2019 per posseir un important arsenal d'armes il·legals i municions en el seu domicili del barri del Cabanyal. En aquesta operació, tal com va informar *Público*, la Brigada d'In-

El sector es lucra amb la vigilància de residències, centres de menors, polígons industrials o entitats bancàries

L'Hospital General de Castelló o el Clínic de València van estar vigilats per La Levantina de Seguridad

José Luis Roberto (àlies 'el Cojo') va fundar Levantina de Seguridad ara fa quaranta anys

formació de la Policia Judicial de València també va incautar-li pamflets nacionalsocialistes, a més de samarretes amb esvàstiques nazis, amb lemes contra el col·lectiu LGTBI o amb missatges contra l'exdirigent de la CUP, Anna Gabriel. Casinos també està sent investigat pels seus presumptes vincles amb Combat 18 -organització armada nazi fundada en 1992-, considerada el braç armat del grup polític Blood & Honour. L'any 2010, l'Audiència Provincial de Madrid va imposar penes de presó a catorze membres d'aquesta organització pels delictes d'associació i tinença il·lícites d'armes; i sentenciava la il·legalització i dissolució de Blood & Honour a l'Estat espanyol. D'acord amb la llei de memòria democràtica, la Generalitat Valenciana ha obert un expedient sancionador a Casinos per exhibir simbologia franquista en la manifestació d'Espanya 2000 convocada el passat 12 d'octubre de 2020 a Benimaclet.

Els orígens de La Levantina

Levantina de Seguridad SL, popularment coneguda com *La Levantina*, fou fundada en 1980 per José Luis Roberto i altres socis de la seua òrbita. En aquella època, l'actual líder d'Espanya 2000 era president local de la Central Obrera Nacional Sindicalista (CONS), director d'un col·legi del Ministeri de Defensa a Paterna (Horta Oest), propietari del pub neonazi 'Lili Marleen' i conseller d'administració de la desapareguda emissora *Intervalencia Radio*. Aquestes activitats, vinculades als cercles ultradretans de l'època, engranaven tota una maquinària que tenia com a un dels objectius cercar neonazis

José Luis Roberto obligava el seu personal a militar a la Falange Española-Frente Nacionalista Sindicalista

En l'actualitat, compta amb un miler d'empleats, uniformats amb una estètica de tall paramilitar

per a les files de l'empresa de seguretat.

L'any 1976, havia estat detingut per l'explosió d'una bomba en l'estadi del Llevant UE, abans de l'acte independentista Trobada dels Pobles. Casualment, anys més tard i sense ser condemnat

per aquests fets, la seua companyia s'encarregaria de la vigilància i la seguretat del recinte esportiu.

La Levantina creixeria ràpidament i s'especialitzaria en la vigilància i la seguretat en diversos àmbits. Es va convertir en una de les empreses de seguretat més potents i es crearen noves seus arreu de l'Estat espanyol. En 2015, aconseguiria una llicència per a operar en República Dominicana, expandint el negoci a l'àmbit internacional. En l'actualitat, compta amb més de 1.000 empleats, els quals destaquen per una estètica de tall paramilitar; i amb una acadèmia per a la "formació de vigilants privats, Policia Local i Policia Nacional", segons s'explica a la seua pàgina web.

En la dècada dels noranta, La Levantina va anar als tribunals en diverses ocasions. L'any 1998, Juan Javier Campos, titular del Jutjat del Social número 8 de València, va condemnar l'empresa per imposar al seu personal "l'afiliació al sindicat Central Obrera Nacional Sindicalista i a la Falange Española-Frente Nacionalista Sindicalista (FE-FSN)". Tal com van denunciar els treballadors i es recull a la sentència, els denunciants van assegurar que, a més, els havien obligat a assistir a festes "vestits amb estètica nazi per poder conservar la feina".

A finals de l'any 2001, un jutge va ordenar el tancament del mòdul d'aïllament del centre de menors del Pinar de Madrid després de denunciar-se diversos casos de maltractament a menors per part del personal de l'empresa de seguretat.

El setmanari *El Temps* va revelar que l'adreça de contacte de l'organització neonazi Acción Radical coincidia amb el domicili de la companyia de »

**DEIXA'T MIRAR
ANUNCIA'T A LA DIRECTA!**

250.000 visites úniques mensuals al web
Més de **3.000 subscriptores**
67 punts de venda arreu del territori

publicitat@directa.cat

» vigilància de José Luis Roberto. Aquest vincle quedava reforçat amb el fet que Pedro Cuevas Silvestre -àlies el Ventosa-, botxí confés de l'assassinat de Guillem Agulló en 1993 i detingut en l'operació Pánzer, hagués treballat com a vigilant de La Levantina i hagués format part d'Acción Radical i d'Ultra Yomus, grup d'aficionats de les grades del València CF, que anys més tard lluiria una pancarta a l'estadi del Mestalla en què es llegia: "Guillem, jódete".

Per La Levantina, han passat alguns dels membres i simpatitzants més coneguts d'Espanya 2000, començant per José Cercós, qui va ser membre del Consell Nacional de la formació ultradretana i director d'inspectors de l'empresa. Ramón Barnes i David Tejedor, candidats al Senat per València en l'any 2011, van ser vigilants de la mercantil de José Luis Roberto, així com Ricardo Bartolomé Martínez, qui es va presentar en 2004 a les eleccions al Congrés per Espanya 2000 en un poble de Tarragona; Rafael Giménez Giménez, suplent d'Espanya 2000 en les eleccions a les Corts Valencians en 2003; i Salvador Cayrols, qui es va presentar a les eleccions de Paterna (Horta Oest) com a número tres de la llista d'Espanya 2000.

En aquest planter destaca també l'extreballador de La Levantina, exregidor d'Espanya 2000 a Silla (Horta Sud) i un dels referents d'Ultra Yomus, José Alejandro Serrador, amb un llarg historial de violència. L'any 2002 va ser condemnat a un any de presó per haver apallissat un menor de 16 anys i va estar imputat en l'operació Pánzer. Al seu domicili, la Guàrdia Civil va trobar una escopeta de calibre dotze, munició, ganivets i pamflets neonazis, per la qual cosa, la Fiscalia va demanar quatre anys de presó. Va ser absolt.

El propietari de La Levantina s'ha querellat contra l'equip de rodatge de la pel·lícula 'La mort de Guillem'

José Luis Roberto, qui fa poc s'ha querellat contra l'equip de rodatge de la pel·lícula *La mort de Guillem*, per considerar que aquesta l'assenyala com a autor intel·lectual de l'assassinat del jove antifeixista Guillem Agulló; no és l'únic membre de la seua família que es dedica al sector de la vigilància i la seguretat. Segons ha pogut confirmar la DIRECTA, el fill del líder d'Espanya 2000, Miguel Roberto Ramón, posseeix la seua pròpia empresa de seguretat, Roberto Ramón Seguridad SL -administrada per José Antonio Ocio Albiñana, membre de l'Associació Patronal Valenciana de Seguretat i Serveis i qui ha figurat en les llistes electorals d'Espanya 2000. En aquesta societat, amb seu a València, també va treballar Santiago Bojados, exregidor d'Espanya 2000 a Onda (Plana Baixa) que va morir de manera sobtada l'abril de 2019.

Lligams amb Ultra Yomus

GFS Security Group també generà polèmica pels vincles d'alguns dels seus treballadors amb els

La seguretat privada de l'òrbita Le Pen

Pablo Bonat | @pablobonat

A finals del 2016, el periodista David Perrotin publicava a *Rue89* un reportatge on descrivia "els sorprenents clients d'una empresa de seguretat pròxima a l'extrema dreta". Parlava de l'existència d'un local secret al número 27 del carrer des Vignes de París, on es reunien regularment conselleres oficioses de Marine Le Pen per preparar la campanya a les eleccions presidencials del 2017. Entre les col·laboradores més habituals hi trobem a Halvard Couasnon, dirigent de Colisée Sécurité, una empresa de vigilància privada que formava part d'una societat immobiliària (SCI Les Vignes) amb seu al mateix local. No sorprèn, doncs, que aquesta societat mercantil garantís la seguretat de l'aleshores Front Nacional (FN). Per contra, la mateixa empresa s'encarregava de vigilar establiments públics de l'àmbit de la cultura i la comunicació com el Museu del port Branly, el teatre Rond-Point, l'establiment cultural parisenc Le Centquatre, la Ciutat de l'Arquitectura i del patrimoni o el grup Lagardère Active i sobretot l'emissora Europe 1. Malgrat que els contractes amb el Front Nacional no superaven els 8.000 euros, el volum de negoci amb la llarga llista d'institucions

anava molt més enllà, arribant als 800.000 euros en el cas de Le Centquatre. Contactats pel periodista, els representants d'aquest establiment cultural i del teatre Rond Point afirmaven no conèixer el perfil del dirigent de l'empresa, una resposta que sorprèn més quan se sap que l'any 2009 sindicats d'artistes ja van assenyalar aquests dos centres per per haver escollit com a empresa de seguretat Vendôme Sécurité, societat mercantil gestionada per Axel Loustau, un antic militant del GUD -organització estudiantil molt violenta- i alhora directiu de la immobiliària SCI Les Vignes i un dels habituals al local del 27 del carrer des Vignes de París. Per la seua banda, el propietari de Colisée Sécurité, Halvard Couasnon, assegura no tenir res a veure amb l'extrema dreta i que ell tan sols va adquirir els actius de Vendôme Sécurité. Tanmateix, les investigacions de Perrotin sobre l'organigrama de Colisée Sécurité confirmen els vincles d'aquesta empresa amb membres rellevants de l'extrema dreta parisenc, com ara Sébastien Vannier o Thomas Lagane, antic braç dret de Loustau i antic conseller de Jean-Marie Le Pen, entre d'altres.

grups ultres de les grades del València CF, l'Ultra Yomus i Curva Nord. Entre els neonazis que va identificar la Policia Nacional espanyola com a principals agressors a la manifestació del 9 d'octubre de 2017, es trobava l'exlíder d'Ultra Yomus, candidat d'Espanya 2000 a Llíria (Camp de Túria) als comicis locals de 2015, i exvigilant de GFS, Vicente Estruch, conegut com a l'*Alfarrasí* o *cap de pot*. Malgrat la quantitat d'antecedents policials, però, es va acordar la seua llibertat provisional sense fiança, i en l'actualitat, segons ha pogut

confirmar la DIRECTA, el seu cas es troba encara en fase d'instrucció i només té l'obligació de compareixen en el jutjat de guàrdia de Xàtiva el primer dijous de cada mes.

Altres vigilants de seguretat que han treballat a GFS són Àngel Estruch i Walter Bañón. El primer ha difós fotografies amb pancartes a la Corba Nord; el segon, en les seues xarxes socials, comparteix contingut relacionat amb el centre neonazi Hogar Social Madrid i de la Plataforma Valencianista -és un històric membre d'Ultra Yomus. ●

CARNET DE SÒCIA DE LA DIRECTA

ENTITATS I PROJECTES DE L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA
ON POTS TROBAR **DESCOMPTES I PROMOCIONS**:

**SUBSCRIURE'S A
LA DIRECTA** I TENIR
ACCÉS A LA VERSIÓ
QUINZENAL EN PAPER O
AL CONTINGUT WEB
**NO ÉS EL MATEIX
QUE SER-NE SÒCIA.**

Ser sòcia significa formar part del cor del projecte prenent veu i vot a les assemblees generals i decidint en quina direcció es tracen les línies estratègiques anuals del mitjà. Per fer valdre totes les persones que formen part de la cooperativa i amb la intenció de nodrir-nos de l'entorn solidari de què forma part el mitjà i de potenciar, alhora, altres iniciatives germanes, **presentem el #CarnetDirecta: un catàleg de descomptes i promocions en altres projectes de l'economia social i solidària d'arreu dels Països Catalans.**

COM POTS
**ACONSEGUIR
EL CARNET?**

PAS 1: **SUBSCRIU-T'HI**
directa.cat/subscriu-thi

PAS 2: **FES-TE'N SÒCIA**
cooperativa.directa.cat

Consulta la xarxa d'entitats adherides escanejant **el codi QR**
o visitant la pàgina **cooperativa.directa.cat**

Minna Salami,

escriptora feminista

“No hi ha consciència que la colonització i el patriarcat funcionen en tàndem”

Text: Laia Mas | @LaiaMas
Fotografia: Alan Howard | @alanhowardheadshots

L'altra banda de la muntanya és el seu primer llibre, ha estat traduït arreu del món i a casa nostra l'ha editat Sembra Llibres. Amb orígens nigerians, finesos i suecs, s'ha convertit en una de les veus referents de les reflexions al voltant del feminisme des del pensament crític i amb una perspectiva centrada en Àfrica. Així ho fa palès al seu blog MsAfropolitan, i també a les columnes d'opinió que té a diversos mitjans de comunicació d'abast internacional. Amb aquest assaig pretén situar el feminisme negre com el prisma a través del qual podem comprendre el món i transformar-lo. *Com veuries el món si no te l'expliqués un home blanc europeu* ens remarca el subtítol de l'obra. Salami convida a mirar la muntanya des de l'altra banda i comprendre que hi ha moltes maneres de veure, conèixer, interpretar i viure el món.

El “coneixement femení” o el que la filòsofa feminista Sandra Harding ha anomenat “coneixement socialment situat” és una de les motivacions que t'han fet escriure aquest llibre. A què us referiu?

Totes les persones creem coneixement des de la nostra posició, des de les nostres experiències viscudes, les nostres identitats polítiques, la nostra agenda, la nostra sexualitat, la nostra raça, la nostra classe, etc. El coneixement socialment situat es refereix al fet que tothom arriba a la producció de coneixement amb les seues preconcepcions. Això és important per a mi, perquè les dones interpreten el món i reben el coneixement des d'un punt de vista masculí, perquè qui ha fet el nostre món són els homes. És important que les dones ens posicinem al centre. Per posar un exemple més concret, si pensem en el sentiment religiós, la majoria de religions es formulen a través d'homes molt poderosos i influents, però si poguérem imaginar religions des d'un punt de vista de coneixement situat femení, aquestes serien molt diferents i segurament prestarien més atenció al part, la menstruació i aquest tipus d'experiències que marquen les vides de les dones.

Al llibre afirmes que “ara és l'hora d'irradiar el món amb la profunditat dels sistemes de coneixement africans”. S'han tingut en compte aquests coneixements a les societats europatriarcales?

Fins ara, el continent africà ha sigut ignorat i empetitit, i vist bàsicament com *els altres*, com un altre primitiu i inferior. I això significa que el coneixement profund que existeix a la filosofia afri-

cana, com en les filosofies d'arreu del món, ha estat silenciada. Però les diverses crisis crítiques i urgents que el nostre planeta afronta avui en dia són el motiu que ens fa afirmar que ara és el moment que la filosofia i la saviesa africana irradien el món. Tot el que està passant ens confirma que ja no podem permetre'ns mirar el món d'una manera fragmentada i ignorar l'altre.

Assegures que l'única manera de canviar el curs de la humanitat és donar-li espai al coneixement sensorial, el que es coneix com a *ogbon* a la filosofia ioruba. Per què és tan important?

És molt difícil explicar el coneixement sensorial de manera breu. En part, perquè supera el sistema de producció de coneixement generalitzat, el qual se centra a categoritzar, per tant, limitant i creant fronteres. El coneixement sensorial és una aproximació al coneixement que és expansiva i plena d'oportunitats i possibilitats, perquè és una manera d'acostar-s'hi que integra les diferents parts de l'existència humana, de la ment, del cervell, de l'intel·lecte; però també la vida de l'ànima, per dir-ho d'alguna manera. És tot allò que afecta la psique profunda, per exemple, com expliquem històries, la comunió amb la natura, la poesia, etcètera, i també parla d'integrar el cos en el coneixement. Amb tot, és una aproximació al coneixement molt completa i integra parts de la vida que generalment estan segregades, com la ciència i les arts, la poesia i la filosofia, la política i l'estètica, totes aquestes àrees a les quals típicament s'anima i es reforça a pensar-les com a entitats oposades, i fins i tot que són oposades en la manera com nosaltres vivim les nostres vides. Els

“ ”

**Les crisis actuals
ens fan afirmar
que és el moment
que la filosofia i la
saviesa africana
irradien el món**

**La descolonització
també ha de ser
despatriarcalització,
i no diria que
estigui anant cap a
aquesta direcció**

éssers humans som l'única espècie que distingim allò que és racional d'allò que és emocional. El coneixement sensorial, per tant, crec que és una aproximació epistèmica al coneixement que engloba tot el conjunt de l'individu.

Apuntes que la descolonització de la ment africana no ha de ser una representació de l'eupatriarcat amb cara negra. Per ara, va camí de ser-ho?

Sí i no. Hi ha molt de treball de descolonització fet. No ho podem pintar tot amb el mateix color i dir que aquesta és la direcció en la qual està anant o no. En el meu llibre, jo defenso que la descolonització també ha de ser despatriarcalització, i no diria que va cap a aquesta direcció. Molts projectes de descolonització en el continent africà i arreu del món encara tenen una naturalesa patriarcal, i no em referisc només a què estiguen dirigits per homes. És més aviat que no tenen una intenció de despatriarcalitzar. Per tant, la qüestió és que no hi ha una consciència que la colonització i el patri-

arcat funcionen com un tàndem, aquesta qüestió no es posa al capdavant de la majoria de projectes de descolonització. Per tant, en termes generals, no s'està avançant en aquest sentit. Però, a la vegada, no podem negar que hi ha una gran diferència quan parlem de descolonització avui en dia al segle XXI, i quan ho fèiem als anys cinquanta o seixanta, quan els moviments de descolonització van començar a encendre's. Per això, al capítol sobre descolonització en el meu llibre he considerat rellevant seguir una miqueta la història d'aquest moviment o procés, per donar arguments i una idea de cap a on crec que hem d'anar.

Creus que en la descolonització es troben a faltar altres transformacions socials que l'acompanyen?

Sí, tot i que comença a passar més, i tenim converses de feminisme, d'humanisme, d'ambientalisme també en els espais de descolonització. Però com deia, encara hi ha molt per fer. Però vull recalcar que és un camí emocionant. En el meu llibre i en

la meua feina és central que s'ha de tenir esperança. L'esperança és una qualitat important en les converses sobre descolonització. Per això, tot i que potser no hem fet encara prou connexió entre patriarcat, ecologia, les classes socials i altres coses, dintre de la descolonització cada vegada passa més i és molt emocionant, és una oportunitat, una esperança tendra, però a la vegada també palpable.

En aquesta línia, també apuntes que la redefinició de la feminitat no pot seguir els mecanismes patriarcal de producció de significat.

Això està relacionat amb el coneixement socialment situat de què parlàvem abans. Així és com nosaltres aconseguim qualsevol redefinició de la feminitat i del feminisme. Aquesta redefinició s'ha de fer posicionant les dones al centre, i això significa qüestionar-nos què és una dona, abans que res. No totes les dones tenen els mateixos pensaments sobre tot això que estem parlant, les dones no tenen les mateixes experiències en el seu viatge a través de la vida i del món. Sabem que la raça, l'edat,

la classe... totes aquestes coses tenen un impacte profund en l'experiència i en els pensaments de les dones, i en el coneixement socialment situat. Nosaltres podem veure la manera com les dones i la feminitat s'han definit, bàsicament, per mitjà del patriarcat i d'una societat masculina, i això ha portat les dones a un lloc sense poder personal ni capacitat política, o no tanta com n'haurien de tindre. Com podem aconseguir que les dones tinguin aquest poder polític? Posant-les al centre. Posant al centre l'experiència femenina a l'hora de definir la feminitat. Que, d'altra banda, és el que el feminisme ha estat fent el darrer segle.

També la natura ha d'estar en primer pla a l'hora de reconstruir la narrativa de poder, com bé apunta la filòsofa Sandra Harding a *Women's Standpoints on Nature*. Des d'un punt de vista ecològic, què podem aprendre dels feminismes africans?

Cal tindre en compte la manera com el continent africà i les seves dones, així com les dones que porten el patrimoni africà arreu del món, han sigut i són impactades per la destrucció mediambiental, i totes les interseccions que trobem en aquest punt. És molt diferent de la majoria d'altres grups del planeta, particularment, del món occidental, que és privilegiat i no pateix tant aquest impacte. Per exemple, l'experiència del canvi climàtic és diferent per a les dones en el continent africà o les dones en altres comunitats indígenes que per a les dones del món occidental.

Però a la vegada, les dones negres tenen una relació diferent i única amb el món natural també, en termes d'explicació, de creació, d'història, en termes del que podríem anomenar vida espiritual. Hi ha una relació molt particular amb el món natural, i també amb la producció de coneixement en general. Per tant, el món natural és com si formés part de la teoria feminista, a través de l'existència del feminisme negre. Així, realment el que podem aprendre des d'un punt de vista ecològic és veure'ns a nosaltres mateixes no com una cosa separada de la natura, que és el punt de vista típicament europeu patriarcal: veu la natura com una cosa que està separada d'un mateix. Al punt oposat d'això, el coneixement sensorial és una aproximació a la producció de coneixement des d'allò que és humà com una part del món natural.

Als teus escrits proposes l'alegria, la creativitat, l'esperança i viure la vida genuïnament i lliure com a millor arma contra el patriarcat. L'alegria forma part també del "coneixement femení"? És una de les noves "armes" que el feminisme ha de posar damunt la taula?

No les anomenaria armes, ni noves. El coneixement sensorial és una teoria que ha estat en un diàleg profund amb els cànons feministes a través de la història, fins a arribar al feminisme contemporani. En el meu llibre no hi ha res que el feminisme no haja dit abans, el que és nou és la meua manera d'entrellaçar idees del feminisme amb el meu propi pensament i amb la meua pròpia veu

i el meu propi llenguatge. Però el feminisme sempre ha destacat la necessitat de més creativitat, honestat, alegria i coses d'aquest tipus, perquè aquestes són les coses de què el patriarcat ens priva. I, per tant, podem defensar que en la seua pròpia existència, el feminisme demana aquestes coses, perquè demana el contrari del patriarcat -i no estic parlant de matriarcat. El patriarcat és una societat en què hi ha explotació, dominació i violència, usurpació i destrucció, per tant, les *armes* feministes, serien automàticament el contrari d'aquestes coses. Mentre jo escrivia el llibre, va ser important per a mi saber que el coneixement sensorial és una unió entre ràbia i alegria. És com la criatura que naixeria de la ràbia i l'alegria. I, per tant, són aquestes qualitats positives que neixen a través de la ràbia, de l'enuig, de viure en un món que és tan lleig, tan destructiu per les dones, per les comunitats indígenes i per al medi ambient, les que, al capdavall, ens apoderen.

Els feminismes negres sempre han insistit que els discursos feministes han de ser necessàriament anticapitalistes i antiimperialistes. Per què el feminisme negre és per a tu el revulsiu per a canviar-ho tot?

Explicuem-ho d'aquesta manera. Enguany, a causa de la pandèmia i del confinament i de tots els

“ ”

Només una part de la població molt menuda, agressiva i violenta defensa el racisme o nega el canvi climàtic

Quan no trobes feina pel color de la teua pell ets conscient de la connexió entre les diferents opressions

esdeveniments que s'hi han donat, la gent ha pres una major conscienciació de com l'opressió està interconnectada. Jo crec que el 2019 ja hi havia una creença molt escampada, per exemple, que el canvi climàtic existeix, que el racisme és dolent, que el classisme és dolent, etc. Només hi ha una part de la població molt menuda, agressiva i violenta que defensaria qualsevol d'aquestes coses (racisme, classisme, negació del canvi climàtic), però no hi havia una conscienciació que el canvi climàtic, el sexisme, el classisme, l'homofòbia... totes aquestes formes d'opressió s'alimenten les unes a les altres i es reforcen, i no pots erradicar-ne una sense erradicar-ne les altres. Per exemple, el canvi climàtic causa l'expansió d'un virus i el virus afecta diferents comunitats de diferents maneres. Ara, hi ha més milions de persones pobres en el món a conseqüència del virus. I arreu del món, la gent negra, la gent asiàtica, ha patit més les conseqüències del virus que en les societats occidentals. I tot això ens ha ajudat a tindre aquesta consciència que l'opressió està interconnectada, i això el feminisme negre ho porta dient des que va ser teoritzat, i fins i tot abans.

El motiu pel qual el feminisme negre té aquest coneixement no és perquè les dones negres siguen més intel·ligents que la resta, sinó perquè les nostres vides depenen d'això. És inevitable ser-ne conscient si vius en un territori dintre d'un país que ha sigut totalment contaminat, on la gent no té accés a uns serveis socials bàsics, quan estàs en risc de ser sexualment violentada o no pots aconseguir feina pel color de la teua pell, tu esdeven intrínsecament conscient de la connexió que hi ha entre els diferents tipus d'opressió. Per tant, durant moltes dècades, el feminisme negre ha estat creant coneixement des d'aquesta posició, i això és molt útil per a tothom, sobretot en aquests temps en què som conscients de les interseccions. ●

a doble espai

Parlant de memòria, respectant la memòria

Vivim en un món d'experiències sensorials accelerades, de necessitats creades destinades a alimentar la insatisfacció permanent sense arribar a atipar-nos i correm el risc de rebregar la memòria fins a convertir-la en una joguina obsolet qualsevol

Roger Prims Vila | @Sistomatiques
Historiador i filòleg

“**Q**uan vingueu a Auschwitz recordeu que sou al lloc on més d'un milió de persones van ser assassinades. Respecteu-ne la memòria. Hi ha llocs millors per aprendre a fer equilibris sobre una biga que l'espai que simbolitza la deportació de centenars de milers de persones cap a la mort”. Amb aquest missatge del 20 de març de l'any passat, el compte oficial de Twitter del museu memorial d'Auschwitz-Birkenau deia prou a les fotos frívols que molta gent que visita el lloc es fa per a exhibir-les triomfalment a les xarxes socials. Saber amb exactitud quanta gent fa el paperina en espais com aquest, que volen transmetre el testimoni d'una aberració de magnitud moral universal és segurament impossible, però és molt significatiu que des de

l'Auschwitz Memorial hagin hagut de fer una queixa explícita.

De la mateixa manera, si el personal no s'abonés amb actituds d'aquesta mena, tampoc l'artista Shahak Shapira no hagués presentat a principis de 2017 “Yolocaust”, una actuació consistent en combinar fotos reals de camps d'extermini nazis amb les *selfies* amb què la *turistada* fa les més rocambolesques postures al Monument de l'Holocaust, a Berlín. Shapira pretenia, per damunt de tot, fer una invitació a la reflexió amb l'impacte que resultava de projectar la imatge/actitud actual sobre el record que pretén fixar el monument. A partir d'aquí cadascú és lliure, segons deia l'autor mateix, de fer el recorregut que li plagui, però almenys cal poder calibrar la significació exacta del lloc.

Ens indigna que “es jugui” amb la memòria?

Una de les cites més famoses de l'escriptor Milan Kundera proclama que la lluita contra el poder és la lluita de la memòria contra l'oblit. En efec-

te, allà on triomfa l'oblit, la impunitat hi troba un terreny fèrtil per arrelar-hi i això es tradueix en una sòrdida porta oberta a la repetició d'injustícies i crims perpetrats en el passat. En un temps en què diverses actituds informals contribueixen a la banalització dels espais de memòria, aliant-se amb les eines i les inèrcies habituals que actuen contra la reparació dels mals comesos en èpoques pretèrites, la comprensió dels fets que es volen reportar en monuments, memorials i altres espais d'interpretació del passat pot quedar encara més enterbolida. Sense la comprensió del passat, com es pot construir i esmolar una mirada crítica sobre i des del present?

Un d'aquests entrebancs és la reïficació obscena d'aquests mateixos espais, per via sobretot de la turistificació indicada més amunt, fenomen d'un espectre d'amplitud global. Per citar un altre cas rellevant, a banda dels camps d'extermini, tampoc no se n'ha escapat Txernòbil i tota la zona d'exclusió visitable, convertida en estudi per a fotos que no només contribueixen a l'evanescència de la necessitat d'aprehendre el desastre gegantí que allí es va produir, sinó que posen en risc la salut mateixa de la gent que es dedica expressament a saltar-se les indicacions de seguretat en una autèn-

/ PATRICIA CORNELLANA
@patricia_cornellana

tica cursa de mèrits per obtenir un premi Darwin. Fins i tot, els creadors de l'exitosa i notabilíssima sèrie d'HBO de títol homònim, conscients d'haver contribuït a la difusió en massa d'un episodi poc i mal conegut han fet crides a respectar el museu accidental a l'aire lliure nascut de la pitjor catàstrofe nuclear de la història.

En un món d'experiències sensorials accelerades, de necessitats creades destinades a alimentar la insatisfacció permanent sense arribar a atipar-nos, correm el risc de rebregar la memòria fins a convertir-la en una joguina obsolescent qualsevol. I és una eina que no podem permetre'ns el luxe d'enterrar: de tornar a enterrar, si som precisos en el nostre cas.

Cal no abaixar la guàrdia davant dels mecanismes d'ampliació de la frivolitat, terreny adobat perquè floreixin les més variades i granades literatures pseudocientífiques, que volen fer entrar el passat a cop de mall per fer-lo encaixar als seus motlles partidistes i també -ai- crematístics. En aquest sentit s'han d'evitar els xamans que furguen -o més aviat potinegen- en el passat per explicar preteses teories sensacionals que no passen de *boutades* ahistòriques i que no resisteixen cap mínima sacsejada de credibilitat quan se'n grata el mètode [sic]. Ho patim a casa nostra, amb l'exacerbació del conflicte nacional amb l'Estat espanyol, que ha encoratjat neohistoricistes de diferents mides i histrionisme a proclamar la seva veritat revelada.

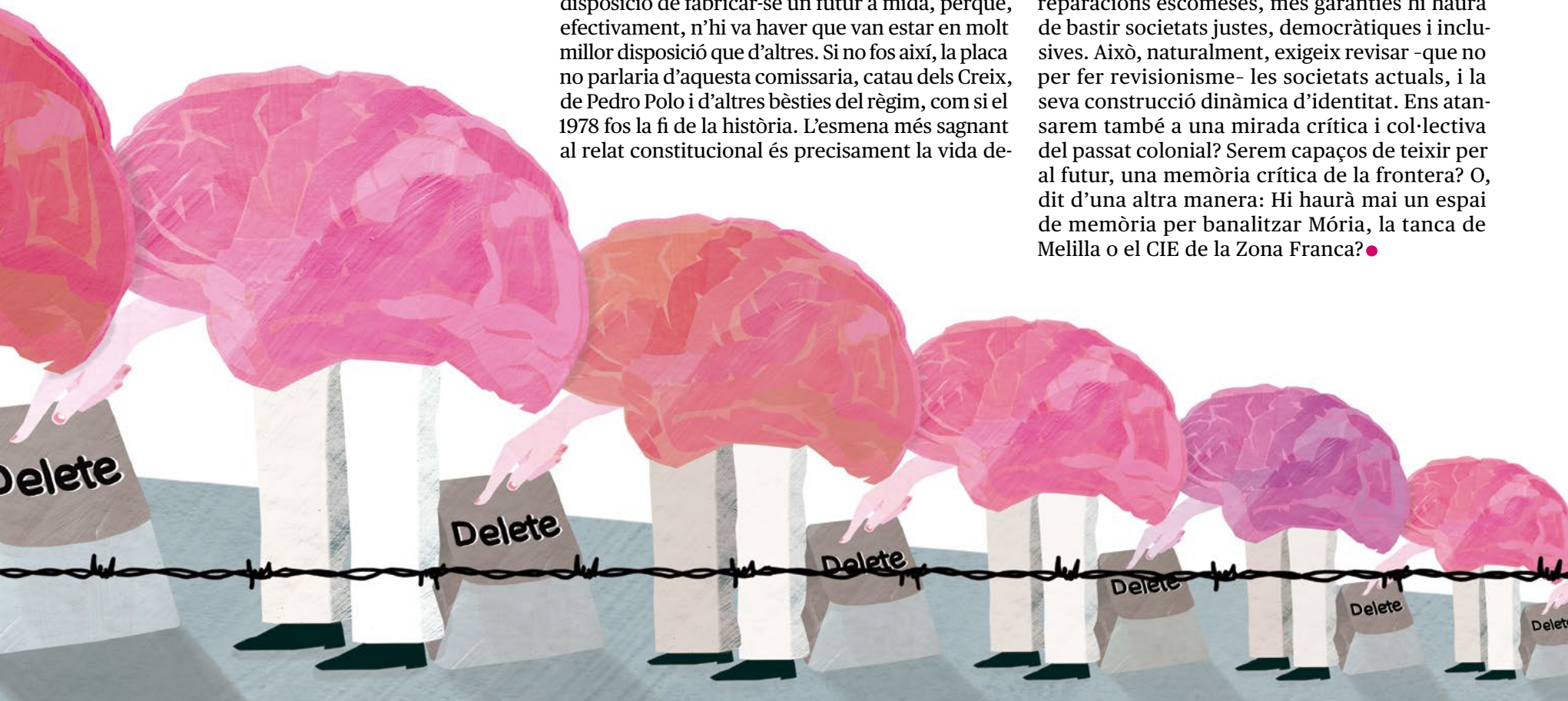
Cal no abaixar la guàrdia davant dels mecanismes d'ampliació de la frivolitat, terreny adobat perquè floreixin les més variades literatures pseudocientífiques

Memòria, present i futur

Paral·lelament, l'oblit casernari, els pactes de silenci forjats en despatxos ignots entre cúpules polítiques, empresarials i sindicals tenen plena vigència. Ho fan i és devastador. La "igualdad de todos los españoles ante el pasado" que denunciava Gregorio Morán a *El precio de la Transición*, quan encara tenia pretensions de burxar l'ordre establert, permet que a C's (*Who else?*) s'hagin sentit ofesos per la placa que denuncia les provades i generalitzades tortures a la comissaria de Via Laietana de Barcelona. Però al mateix temps, aquesta placa no és altra cosa que filla i paradigma de la Transició espanyola, un tall històric en què tothom va deixar de tenir passat i va estar en disposició de fabricar-se un futur a mida, perquè, efectivament, n'hi va haver que van estar en molt millor disposició que d'altres. Si no fos així, la placa no parlaria d'aquesta comissaria, catau dels Creix, de Pedro Polo i d'altres bèsties del règim, com si el 1978 fos la fi de la història. L'esmena més sagnant al relat constitucional és precisament la vida de-

mocràtica que es desenvolupa a partir de l'ordenament jurídic del 78 amb tota l'estructura de l'edifici del règim intacte: policia, exèrcit, Església, premsa, elit empresarial i classe política, protagonista de conversions en les seves *inquebrantables adhesiones*, van poder continuar fent i desfent a partir de l'eliminació del passat que permetia deixar desbrossat un terreny incert a la mort de Franco, amb les temudes rèpliques que es podien derivar de la Revolució dels Clavells portuguesa de l'abril de 1974, que havia acabat amb una dictadura d'una longevitat només comparada a l'espanyola mateixa. La tortura exercida en democràcia pels mateixos esbirros que l'havien perpetrat en dictadura, però sota governs de partits antifrancquistes és un dels defectes més estridents del sistema, però la tasca de selecció dels fets per a la construcció d'una nova memòria col·lectiva sembla obviar-ho, perquè és impossible admetre'n l'existència. Una garantia, doncs, per a la seva continuïtat, tal com testimonien els darrers quaranta anys des d'Intxaurrenondo a les Canàries. Passant per la Via Laietana i per les tries dels noms de les operatives que protagonitza, *tàcitament*, la Benemèrita.

Certament, tota memòria -i quan diem tota volem dir *tota*- es conjuga en present, però la solidesa i la perdurabilitat d'aquesta memòria construïda avui està fortament entortolligada a la perspectiva del demà: com més just es projecti el futur, com més honestes i profundes siguin les reparacions escomeses, més garanties hi haurà de bastir societats justes, democràtiques i inclusives. Això, naturalment, exigeix revisar -que no per fer revisionisme- les societats actuals, i la seva construcció dinàmica d'identitat. Ens atansarem també a una mirada crítica i col·lectiva del passat colonial? Serem capaços de teixir per al futur, una memòria crítica de la frontera? O, dit d'una altra manera: Hi haurà mai un espai de memòria per banalitzar Mòria, la tanca de Melilla o el CIE de la Zona Franca? ●

pàgina oberta

Escola inclusiva, societat diversa

Cristina Agud | @retallsdevida

Membre del grup d'ajuda mútua inclusiva Gamin

Ens agradi o, no vivim en una societat diversa i globalitzada. Tothom és diferent i, al llarg de la vida, tindrem unes necessitats que aniran canviant. Les escoles haurien de ser un reflex de la societat.

Quan penso en la meva escolarització, en un centre concertat, recordo que veníem de famílies molt homogènies, amb un nivell econòmic més o menys similar i, evidentment, seguíem un mateix patró d'ensenyament i a qui no el seguia, se'l convidava a marxar.

Quan anys més tard vaig fer de voluntària a la Creu Roja, vaig començar a conèixer altres realitats: infants amb un nivell econòmic deficient, de procedències o amb nacionalitats diferents, amb diversitat funcional, etc. Em vaig adonar que, fins aleshores, havia viscut en una bombolla que invisibilitzava la diversitat existent a la nostra societat.

Els centres educatius han de donar resposta dins les aules a tot l'alumnat, sense exclusions de cap mena. No podem permetre que se segueixin amagant, segregant i invisibilitzant milers d'infants.

Segons la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, en el seu article 24:

1. Els estats membres reconeixen el dret de les persones amb discapacitat a l'educació. (...), els estats part asseguraran un sistema d'educació inclusiu a tots els nivells, així com l'ensenyament al llarg de la vida, amb vista a:

a) Desenvolupar plenament el potencial humà (...) i la diversitat humana;

c) (...) que participin de manera efectiva en una societat lliure.

2. Per fer efectiu aquest dret, els estats part asseguraran que:

a) Les persones amb discapacitat no quedin excloses del sistema general d'educació per motius de discapacitat, i que els nens i les nenes amb discapacitat no quedin exclosos de l'ensenyament primari gratuït i obligatori ni de l'ensenyament secundari per motius de discapacitat;

b) Les persones amb discapacitat puguin accedir a una educació primària i secundària inclusiva, de qualitat i gratuïta, en igualtat de condicions amb les altres, en la comunitat en què visquin; (...).

/ ALBA DOMINGO
@albadoba

L'educació inclusiva és, per tant, un dret que tenen tots els infants, el qual ha de permetre ser presents, poder participar i aconseguir progressos dins de l'ensenyament primari i secundari obligatori i gratuït. No és una oportunitat que se'ls dona, ni una opinió del que seria millor o pitjor. És un dret reconegut i ratificat a l'àmbit institucional, que s'hauria de respectar i què, ara com ara, no es pot fer realitat perquè continuen existint centres educatius (que no escoles) on se'ls segrega per discapacitat. Hi ha una manca de voluntat per normalitzar la seva presència a les aules.

Davant de tants impediments i obstacles per normalitzar la seva assistència a l'escola, actualment, moltes famílies es plantegen dur els seus infants a centres d'educació especial. Per moltes d'elles és l'única sortida. Una "salvació" al patiment que viuen a l'escola. Ho sé de primera mà i entenc a les famílies que ho trien. Altres si veuen obligats per imposició del mateix sistema, però la diversitat de les seves criatures no els hauria de restar drets, ni fer-les encara més vulnerables.

Aquestes situacions injustes a les escoles es manifesten quan se separa de la resta de companys l'alumne que lluita cada dia per adaptar-se a

un entorn que no l'ajuda, quan el que s'hauria de canviar és aquest entorn i adaptar-lo a les necessitats dels nostres infants.

Crearíem centres educatius exclusius per alumnes que pateixen discriminació o assetjament escolar perquè són grassos, porten ulleres o tenen dues mares? Els separaríem dels seus companys dient que és el millor per evitar que pateixin? Segur que no ho acceptaríem i ho denunciariem. La solució, per tant, és restar plegades.

Si mantenim les criatures juntes, podran comprendre com, malgrat ser diferents, això no suposa cap entrebanc, tot el contrari. Servirà al grup per entendre com la diversitat ens enriqueix com a persones.

Hem d'educar a partir de valors com el respecte i la convivència, però, per poder fer-ho, els infants han d'estar junts, han de poder participar i aprendre en igualtat de condicions amb la resta, dins les nostres escoles públiques. No els podem seguir exclouint ni en aules específiques, ni en centres d'educació especial.

Quan deixem de parlar d'inclusió voldrà dir que hem crescut com a societat, serà llavors quan començarem a veure-la com realment és: rica i diversa. ●

“

Crearíem centres educatius exclusius per alumnes que pateixen discriminació o assetjament escolar perquè són grassos, porten ulleres o tenen dues mares?

Vallcarca, fer un barri des de la lluita

Veïnat a l'hort popular de Vallcarca el primer cap de setmana de febrer de 2021 / VÍCTOR SERRI @_ittos_

Una vintena de col·lectius impulsen l'autogestió urbanística del barri barceloní amb projectes populars que recuperen la vida comunitària d'un territori assetjat per l'especulació i els enderrocs

Diana Cardona | @dianaohno
Maria Conill | @maria_cc_h

Des de la projecció d'un pla urbanístic de grans dimensions fins a la seva resolució i execució, existeix sempre un període de transició, un *impass* transformatiu que pot generar grans canvis, tant en la disposició com en les persones d'un barri. És precisament en aquest parèntesi on, des de fa gairebé vint anys, viu el veïnat de Vallcarca, barri situat al nord del districte de Gràcia a Barcelona.

El primer Pla General Metropolità (PGM) que afecta Vallcarca data de l'any 1976, però mai va arribar a executar-se. Aquesta afectació afavorí la degradació del barri, i va ajudar a argumentar la necessitat d'un nou pla. Presentat l'any 2002, el segon pla considerava la destrucció de tot

el nucli antic junt amb la construcció d'un vial messiànic que unís el centre de Barcelona amb la muntanya de Collserola. Fins al 2008, es va donar un cicle d'expropiacions i enderrocs sense fre. Aturades sobtadament per la crisi, aquestes intervencions encara es mantenen, tot i que més pausadament. També es van disparar les adquisicions de parcel·les per part d'empreses constructores -principalment, Núñez i Navarro-, un procés especulatiu de compravenda que va fer palesa la connivència entre el consistori i la constructora.

Després d'una llarga lluita per part de diferents col·lectius, el 2017 es van dur a terme un seguit de jornades participatives, que tancaven el procés comunitari iniciat l'any 2014. Aquestes van portar a l'aprovació el setembre

del 2018 de noves modificacions en el Pla General Metropolità (MMPGM), amb major preservació del patrimoni i dels usos públics del sòl, però mantenint una part del pastís especulatiu per a les promotores immobiliàries.

Paral·lelament i en contraposició, Vallcarca ha consolidat les lluites socials i la construcció en comunitat. L'afany per recuperar la vida en un barri cada vegada més inexistent va crear el caldo de cultiu adient perquè sorgiren iniciatives que comprenien la ciutat al marge de les planificacions pautades.

Creació de l'Assemblea de Vallcarca

Aquesta voluntat de sumar forces i lluitar per la dignificació del barri va fer aflorar més d'una vintena de »

» col·lectius que, durant anys, han treballat colze a colze amb un mateix objectiu: que no s'executin més enderrocs, que no s'especuli i que el barri no s'elititzi i sigui vivible.

Un dels col·lectius presents des dels inicis és l'Ateneu Popular de Vallcarca. Marc Almodóvar recorda que, a principis dels 2000, BAGURSA (societat anònima de capital públic que realitza la promoció, gestió i execució d'activitats urbanístiques) tocava el timbre a les veïnes i, sense miraments, les avisava que havi- en d'abandonar les seves cases. "No oferien solucions, no oferien reallot- jament, les veïnes no tenien dret a res". Tant el traçat urbà com els ha- bitatges del barri es trobaven en un estat deplorable, ja que l'afectació de la zona no permetia reformar ni mantenir les casetes característi- ques del barri. Les expropiacions, la deixadesa i la marxa d'una part del veïnat també van resignificar el barri, on persones i col·lectius van recuperar i okupar cases i van arti- cular un creixent potencial de lluita. Així doncs, el tímid naixement de la mobilització veïnal, que en els seus inicis efectuava talls setmanals del trànsit a l'avinguda de Vallcarca, va desencadenar en una modificació del Pla General Metropolità.

I és amb tot aquest procés que el barri s'ha anat empoderant. També, amb aquesta fermesa, ha aconseguit posicionar-se com a agent vàlid en múltiples negociacions, sortint de la invisibilitat on tradicionalment s'ubi- ca a la ciutadania en el context de moltes remodelacions urbanístiques.

L'any 2015 va néixer l'Assemblea de Vallcarca amb vocació d'unificar demandes i de traçar una línia de comunicació entre aquestes i el consis- tori. Tot i que la institucionalització no ha estat sempre compartida per la totalitat del veïnat, aquesta estra- tègia s'ha pres en determinades oca- sions, ja que "algú ha de fer aques- ta feina", diu Albert Peña, membre de l'Associació Veïnal Som Barri, de l'Assem- blea de Vallcarca i de l'AFA Montseny.

També es va crear una comissió d'urba- nisme a l'Assemblea de Vallcarca, a partir de la necessitat de do- tar-se d'eines per fer front a les imposicions urbanístiques del con- sistori, les constructores i d'altres as- sociacions veïnals, de caràcter més conservador i favorables a les refor- mes proposades anteriorment i al desenvolupament d'una gentrificació verda.

L'any 2015 va néixer l'Assemblea de Vallcarca amb vocació d'unificar demandes i de traçar una línia de comunicació amb el consistori

En aquest context, neix i s'encai- xa al barri la cooperativa d'arqui- tectes Voltes, que des de la gestió col·lectiva, s'ha relacionat amb el barri per aportar sa- bers a l'hora de tra- çar propostes de mil- llores orogràfiques i urbanístiques. D'altra banda, Voltes ha estat un agent necessa- ri a l'hora de traduir el llenguatge tècnic dels plans al conjunt del veïnat i així poder plantejar alternatives.

Júlia de Orovio, membre de la co- operativa, afegeix que "la relació amb l'Ajuntament ha estat molt in- teressant, ja que quan veuen que les veïnes tenen el mateix llen- guatge, les escolten més". Des de

Voltes afegeixen que s'ha donat la següent casuística: el veïnat ha dut a la pràctica un urbanisme autoges- tionat on elles mateixes han mate- rialitzat els canvis i mil- llores a peu de carrer a causa de l'abandona- ment per part de les institucions.

Una de les victòri- es que considera més rellevant és la recupe- ració de la plaça de la Farigola. Aquesta, s'ha- via convertit en un so- lar buit on es projecta- va la construcció d'un edifici de titu- laritat privada, però la naturalitat de la disposició urbana de l'espai va fer que la plaça fos col·lectivitzada men- tre seguia en desús, i s'hi va conrear un hort l'any 2007. Posteriorment, i

després que l'Ajuntament desallotgés i enderroqués les casetes del carrer adjacent i tapiés amb runa el pou de l'antic hort, el veïnat, malgrat

l'assetjament const- tant del consistori i la Guàrdia Urbana, va tornar a habilitar la plaça com a espai de trobada: hi van cons- truir taules, cadires i jocs infantils i, fins i tot, hi van aixecar una font. Mitjançant la lluita veïnal, la plaça es va incorporar a la modifi-

cació del PGM aprovada l'any 2018.

Treure la runa

Recentment, s'ha presentat un nou col·lectiu, Desenruna, que neix amb la idea de donar una volta als usos de

/ ELEPTRIC
@rodillo club

diversos solars del barri amb la intenció de convertir-los en espais comunitaris. Conxa, membre del col·lectiu, comenta que “el barricidi deixa darrere seu molts solars abandonats, que es converteixen en una zona temporalment autònoma i que és precisament aquesta situació la que dona peu a poder fer coses en aquests espais”. S'està plantant sobre la runa, i es donen noves oportunitats que neixen de la destrucció del barri. Amb una consciència clarament ecologista, Conxa considera important intentar fer un pas més enllà, i abandonar la idea dels horts petits i limitats que, habitualment, es conreen als espais residuals que deixen les grans urbs. Per contraposar aquesta òptica, des de Desenruna intentaran “fer tants horts com puguin en tants solars com puguin”. Afegeix també

que la idea és “caminar cap a la sobirania alimentària del barri, cultivant i produint el que necessiti”.

La batalla per la modificació del PGM no és l'únic eix entorn el qual s'organitza Vallcarca. Tant la disposició del barri dins la ciutat, la turistificació i gentrificació de Barcelona, o l'afectació socioeconòmica de la crisi derivada de la COVID-19, han estat contextos que han convidat al desenvolupament de multiplicitat de col·lectius que, sumats a la tasca d'aquells històrics, fan front a diverses problemàtiques de manera creativa i des de la quotidianitat. Alguns d'ells són l'Assemblea llibertària Heura Negra, l'Assemblea de joves de Vallcarca, el Sindicat d'habitatge de Vallcarca, l'Associació cultural de l'Antic Forn de Vallcarca, l'Assemblea feminista La Brotada, el

Comitè de vaga feminista, o les més recentment nascudes xarxes d'aliments i de suport mutu. També el sorgiment del Mercat de Pagès de Vallcarca ha dinamitzat i donat vida comunitària a uns terrenys actualment encimentats.

La casa dels col·lectius del barri

Alguns d'aquests col·lectius tenen un punt de trobada comú: La Fusteria. Aquest antic taller d'oficis és un dels exemples essencials per entendre la unió entre algunes de les lluites del barri, ja que és l'últim edifici que queda en peu al tram inicial del carrer de l'Argentera. L'edifici va ser recuperat per una part del veïnat que, després d'aturar un intent d'enderroc, va entreveure la potencialitat transformadora que suposava donar vida a un edifici amb gran valor històric

i urbanístic, i alhora el va entendre com a eina de pressió i protesta. Des de l'assemblea gestora de l'espai tenen clar que viuen l'espai des de la consciència que només lluitant activament i diàriament poden guanyar i preservar allò que defensen. Afegeixen que aquesta tasca s'ha de fer "sempre des de l'autonomia i vigilant de prop unes institucions i constructores que han demostrat reiteradament que no són de confiança". Amb les jornades participatives, el veïnat va decidir salvar l'edifici per tal de conservar-lo com espai social.

Però la Fusteria no és l'únic immoble destinat a fins socials i comunitaris, i és que una de les altres victòries aconseguides amb la modificació del PGM és la recuperació de l'antiga escola republicana de Can Carol per tal de convertir-la en un

centre cívic de gestió comunitària. Després de ser abandonada i trobar-se pendent d'enderroc, el veïnat vallcarquí ha recuperat les claus de l'immoble un cop rehabilitat per l'Ajuntament de Barcelona, materialitzant així la seva victòria més recent, ja que va obrir les portes el mes de gener d'enguany.

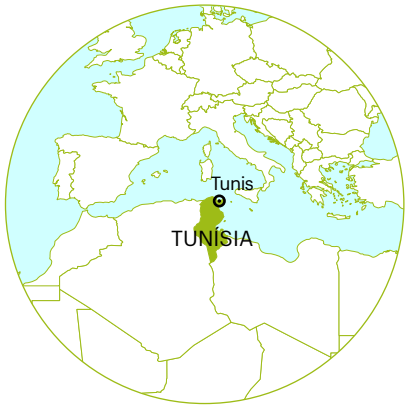
El nucli antic de Vallcarca és el més afectat per la multiplicitat de plans i modificacions urbanístiques, i alhora, també és un punt natural de trobada. És la zona més plana i on conflueixen

els barris de muntanya adjacents, una característica que hi ha fet aflorar els espais de trobada, com són la bodega cooperativa La Riera, situada a l'avinguda de Vallcarca i afectada per la construcció de l'eix verd, o el taller de bicis autogestionat Biciosxs, al carrer de la Farigola.

“Lluitar per recuperar un barri maltret per anys de polítiques i gestions especulatives que mai han considerat les voluntats veïnals és la reivindicació constant de Vallcarca. El reclam és poder viure en un barri habitable i gaudible per tothom, poder traçar el futur des de la vivència i no des de la imposició burocràtica i especulativa”, conclou Jordi Arola, de l'Assemblea de Vallcarca.

En aquesta petita part de Barcelona s'està lliurant una batalla diària que no és nova i que forma part d'una tradició que tampoc és desconeguda. Les val·lcarquines, en aquest parèntesi sorgit de la destrucció, simbolitzen la persistència en contra dels interessos immobiliaris particulars i del setge al sòl, que inunda Barcelona i la intenten convertir en un model de negoci. ●

**Les vallcarquines,
en un parèntesi
sorgit de la
destrucció,
simbolitzen la
persistència
en contra de
l'especulació**

Tunísia, de revolució a **crisi cronificada**

Esclata una nova onada de protestes a l'estat magribí, que es troba sumit en la desesperança, el fatalisme i l'apatia, amb l'economia enfonsada i sense reforma policial

Ricard G. Samaranch | @RicardGonz

Durant més de dues setmanes, una nova onada de protestes socials sacseja Tunísia. De moment, les mobilitzacions s'han saldat amb l'arrest de més de 1.600 persones, un 30% menors d'edat, i la mort d'un jove. Les protestes tenen una forta connotació simbòlica, ja que han coincidit amb la celebració del desè aniversari de les anomenades "primaveres àrabs", de les quals Tunísia va ser bressol. Curiosament, aquests dies, els mitjans occidentals han repetit la lletania que descriu Tunísia com "l'únic cas d'èxit de les Primaveres", una afirmació que sona a humor negre per a la població d'un país que acumula una crisi rere l'altra des de fa anys.

Enguany, un cop més, el detonant ha estat un abús d'autoritat. La policia va apallissar un pastor de Siliana, una de les regions més pobres del país, per haver deixat que el seu ramat pasturés davant la seu de la delegació provincial del govern. L'acció va ser enregistrada amb un telèfon, i després àmpliament compartida a les xarxes socials, cosa que va suscitar protestes a la comarca. En qüestió d'hores, aquestes van adoptar una dimensió nacional quan s'hi van sumar grups de fans d'un dels principals clubs de futbol del país, que havien estat protagonistes d'una batussa amb la policia uns dies abans: la situació va anar escalant i va servir de catalitzador del malestar d'una part de la societat, sobretot del jovent.

Els primers dies, la majoria de protestes eren nocturnes i tenien lloc sobretot a les regions pobres de l'interior del país, així com als suburbis de les grans ciutats, on es van produir saquejos a negocis i grans superfícies. Més endavant, es van organitzar manifestacions diürnes promogudes per activistes polítics de la societat civil. "Els manifestants són molt joves. Les demandes són diverses, però potser la principal és denunciar la brutalitat policial, tenim por del retorn de l'Estat policial", explica la jove activista feminista Ameni Mabruk. "Una demanda força transversal és la dissolució del Parlament, [la promoció de] polítiques en favor de l'ocupació, així com contra les lleis que penalitzen el consum de cànnabis o l'homosexualitat", hi afegeix.

Probablement, la pitjor crisi que viu el país és de tipus econòmic. A causa sobretot de la caiguda del turisme, el creixement econòmic del país fa deu anys que és anèmic, insuficient per donar feina als milers de joves que s'incorporen cada any al mercat laboral. L'atur oficial s'eleva al 18%, per sobre de l'existent el 2010, però si no s'inclou la subocupació, la xifra podria duplicar-se. I la pandèmia ha agreujat encara més una precarietat que no s'ha vist compensada amb la garantia de nous drets socials. Qui ho pateix de forma més directa és el jovent, sobretot de les regions o barris marginals.

Actualment, el govern, sorgit de les eleccions del 2019, està dirigit per una estranya coalició entre el partit islamista moderat, Ennahda [Partit del Renaixement], i un partit populista liderat per un magnat de la comunicació. Les mobilitzacions han aprofundit el conflicte preexistent entre el govern i l'inefable president del país, Kaïs Saïed, un polític independent. De fet, el primer ministre ha anunciat una remodelació del gabinet, però Saïed es nega a efectuar la jura del càrrec, submergint

Les mobilitzacions s'han saldat amb l'arrest de més de 1.600 persones, un 30% menors d'edat, i la mort d'un jove

A l'inici eren protestes nocturnes i amb saqueig de grans superfícies, després van ser diürnes i de la mà de la societat civil

Protestes recents
al centre de Tunis
/ AHMED
ZARROUKI

el país també en una crisi constitucional i política de difícil solució. Sense un sistema de partits estable, les crisis polítiques se succeeixen abans i després de cada elecció, i ja se n'han organitzat mitja dotzena de lliures i democràtiques.

Una policia mai reformada

L'actitud de la policia a l'hora de reprimir les protestes, acarnissant-se sovint amb menors, ha servit per inflamar encara més els ànims. "La impunitat policial fa temps que és una preocupació a Tunísia. Per trencar el cicle de violència, l'autoritat judicial hauria d'investigar tots els incidents d'un ús il·legal de la força", sosté Amina Guelali, màxima responsable d'Amnistia Internacional al país. Tanmateix, els tribunals van afegir més llenya al foc el 20 de gener -en el punt més àlgid dels disturbis-, amb la condemna de tres joves a trenta anys de presó per possessió i consum de cànnabis en un estadi de futbol.

Tunis compta amb una regulació molt severa, la coneguda com llei 52, que estableix un mínim d'un any de presó no conmutable per possessió de cànnabis. Tot i que, de forma cíclica, els polítics prometen reformar la llei, encara és vigent. Es calcula que més d'un 20% de les persones recluses han estat sentenciades segons aquesta norma. "Per principi, totes les condemnes per consum i possessió d'estupefaents són inacceptables. Es tracta d'un mitjà de dissuasió, que busca trencar l'espina del jovent", denuncia Guelali.

Una de les crítiques més recurrents als governs de l'era postrevolucionària per part de les organitzacions de drets humans és el fet de no haver fet una reforma profunda dels cossos policials, principal braç de la repressió de la dictadura de Ben Ali, per introduir-hi els nous valors democràtics. Els polítics es defensen i argumenten que en un context de lluita antiterrorista no es poden per-

metre el luxe d'alienar els comandaments policials. Tanmateix, alguns activistes sospiten que, en el fons, ja els va bé comptar amb una policia implacable per neutralitzar les protestes socials.

I és que el país viu una situació d'efervescència social ininterrompuda des de fa pràcticament deu anys. Segons el Fòrum Tunisià pels Drets Econòmics i Socials (FTDES), durant els darrers anys s'han registrat, de mitjana, prop d'un miler de protestes mensuals al país, l'epicentre de les quals han sigut les regions marginades, com Sidi Bouzid. Allí és on Mohamed Bouazizi, un jove desesperat després que li confisquessin el seu carro

de venedor ambulant, es va immolar a finals del 2010 desencadenant la revolució.

Nostàlgics de Ben Ali a l'alça

"La pandèmia ha agreujat la crisi social que vivia el país, i s'han disparat l'atur i la pobresa. I ho ha fet sobretot entre les capes més humils de la societat, les que treballen en l'economia informal. És aquí, precisament, on les protestes han estat més fortes" explica Romdhane Ben Amor, del FTDES. "La solució implica llençar un pla de rescat que inclogui més inversió a les regions marginades, una reforma fiscal que augmenti els impostos que paguen empreses i classes altes, la integració de l'economia informal i una condonació del deute extern, que ofega les finances públiques", afegeix.

El resultat de la cronificació de totes aquestes crisis és el desencant de la majoria de la població. Un 80% de la ciutadania diu que el país va "en la direcció equivocada", una xifra que es manté força estable tot i els canvis de govern que se succeeixen -una desena des de 2011. Bona part de la població es troba sumida en la desesperança, el fatalisme i l'apatia. De fet, totes les protestes que esclaten de forma cíclica, siguin les nocturnes o les diürnes, només atreuen centenars de persones, res a veure amb les masses que es van mobilitzar per foragitar el dictador.

Davant d'aquest escenari, la nostàlgia envers l'era Ben Ali cotitza a l'alça, impulsant en les enquestes Abir Moussi, líder del PDL i exsecretària general del partit únic durant la dictadura. Entre les principals formacions, el PDL és l'únic que fa una defensa desacomplexada del difunt dictador, recurrent sovint -com Trump- a les mentides sense vergonya, i que no ha tocat poder en el període postrevolucionari. En cas que guanyin les pròximes eleccions, resistiran les tendres estructures democràtiques del país l'assalt del populisme *benalista*? ●

Des de l'activisme se sospita que al govern ja li va bé tenir una policia implacable que neutralitzi les protestes

Un 80% de la ciutadania creu que el país va "en la direcció equivocada", una xifra estable tot i els canvis de govern

La revolta dels petits contra Wall Street

L'aposta de les inversores amateurs contra els fons d'inversió és el recordatori que encara existeix un gran ressentiment contra els 'amos' del parquet borsari de Nova York

Diana Gener | @Dianagener
Nova York

No havia passat mai que les accions d'una empresa augmentessin un 1,500% en un període d'un mes en el món de les finances de Wall Street. I encara menys tractant-se d'una empresa malmesa per les innovacions tecnològiques i el canvi d'hàbits de consum de les últimes dècades amb l'arribada del comerç en línia. Però és el que ha passat amb les accions de la mítica botiga de videojocs i electrònica GameStop. Una història sorprenent que s'ha venut com una lluita de David contra Goliat, la idea romàntica que un grup d'inversors amateurs es va enfrontar als taurons de Wall Street. En realitat, el relat és més complex i angular, ja que en la jugada també hi van participar -i s'hi van enriquir- alguns multimilionaris, però sí que és cert que qui inicia l'acció són inversors al detall, gent normal i corrent -principalment millenials-, que han aconseguit sacsejar l'elit de les finances o com alguns experts ho han anomenat, han dut a terme una *ocupació* literal de Wall Street.

Compartint informació a internet i sense els mateixos recursos, han jugat les cartes que tradicionalment juguen els grans inversors, que guanyen la partida perquè tenen informació privilegiada i un profund coneixement de les regles del joc. I ho han fet, posant en evidència la desconexió absoluta que existeix entre la borsa de valors i l'economia real, així com entre l'elit de Wall Street i la classe treballadora.

“Fins a la lluna”, *hedge funds* versus *redditors*

A finals de gener i principis de febrer, una acció coordinada pels usuaris d'un subgrup del fòrum Reddit anomenat r/WallStreetBets -amb dos milions d'usuaris- va fer pujar les accions de l'empresa de videojocs GameStop, una empresa que alguns inversors de risc havien condemnat a fer fallida. Un usuari del subgrup va insistir perquè la gent apostés a favor de GameStop després d'adonar-se que hi havia un interès a fer caure l'estoc. D'aquesta manera, es va anar fent una bombolla i dins de la comunitat es va insistir als usuaris que apostessin per GameStop sota el lema “fins a la

lluna”, com a metàfora de fer pujar les accions. Fins i tot, Elon Musk, el fundador de la companyia de cotxes elèctrics Tesla -una companyia que ara mateix molts consideren sobrevalorada a la borsa-, va tuitar a favor de GameStop empenyent els compradors al detall a aguantar les seves accions i animant-los a comprar-ne més. La febre es va escampar per internet. El fet que un grup d'inversors amateurs pressionessin en contra de l'aposta dels fons d'inversió (*hedge funds*) que les accions de GameStop caurien era un gran problema per aquests últims. De fet, el que els fons d'inversió estaven fent amb GameStop era el que es coneix com a venda en descobert (*short sell*), que -simplificant-ho- consisteix a apostar per la fallida d'una empresa i treure'n un alt benefici si la predicció es compleix. És una operació d'alt risc, però si l'aposta surt bé els beneficis són astronòmics. El problema arriba quan aquestes accions, en comptes de baixar, pugen. Existeix també la pràctica de la liquidació forçosa de posicions curtes (*short squeeze*) que és la que va utilitzar la cou-

nitat de Reddit. Consisteix a apostar en contra de l'aposta dels *short sellers*. És a dir, apostant perquè les accions de l'empresa pugin. D'aquesta manera, la compra massiva d'accions de l'empresa fa que les accions pugin i qui ha apostat per una baixada de les accions es veu amb l'obligació de vendre alt per evitar pèrdues encara més voluminoses. Així fa quatre mesos, l'acció de GameStop valia sis dòlars. El dia 21 de gener una acció costava 43 dòlars, l'endemà en valia 76; el dia 27 de gener, es disparava fins als 148 i el dia 28 aconseguia la fita de 347 dòlars (en algun moment de la cotització d'aquell dia va escalar fins als 483 dòlars).

La campanya va enfadar considerablement l'elit de Wall Street, que va acusar els inversors amateurs de no saber el que estaven fent i d'apostar de manera perillosa -tot i que aquestes pràctiques són habituals entre els fons d'inversió. Un dels fons que havia apostat més fort en contra de GameStop, Melvin Capital, va perdre fins a 3.000 milions de dòlars i el va haver de rescatar un altre fons, Citadel Management.

Democratització de les finances?

Res d'això haguera passat sense l'arribada l'any 2015 de Robinhood, una empresa corredora de borsa que no cobra comissions i que permet a qualsevol persona invertir a la borsa de valors de manera relativament senzilla, mitjançant una app, sense haver de tenir un dipòsit mínim o un compte de marge. L'empresa és considerada una de les més importants dins de les tecnologies financeres (*fintech*) i un dels seus objectius és la democratització de les finances. El seu públic està format sobretot per joves millennials. L'arribada de Robinhood ha portat a corredors de borsa tradicionals com Charles Swab a reduir les tarifes comercials i a facilitar l'accés a les inversions. Robinhood i Charles Swab són dues de les plataformes usades pels usuaris de Reddit i d'internet, juntament amb altres aplicacions. Robinhood no cobra comissió, però el seu model de negoci es basa a vendre informació de la compravenda d'estocs dels seus usuaris als fons d'inversió, precisament a Citadel Management. Amb aquesta informació, Citadel pot realitzar inversions

La història s'ha venut com una lluita de David contra Goliat, però també hi han participat alguns multimilionaris

La campanya va fer enfadar l'elit de Wall Street, que va acusar les inversores amateurs de no saber el que estaven fent

que s'anticipen unes mil·lèsimes de segons sabent la direcció que prendrà el flux de l'estoc.

Però la dependència de Robinhood mostra encara una altra cara negativa. La situació es va complicar pels inversors amateurs quan en plena *ofensiva*, Robinhood i altres corredors de borsa van decidir restringir la compra d'accions de GameStop i de les accions d'altres companyies que també estaven en el punt de mira dels *short sellers* i dels *short squeezers* com la cadena de cines AMC, o la companyia de telèfons Nokia. Robinhood va al·legar que necessitava tenir una quantitat substancial de diners per processar totes les operacions que es realitzaven al seu banc de liquidacions. A partir d'aquell moment, la compra al detall només podia aguantar els estocs o bé vendre'ls, però ja no en podia comprar. En canvi, els professionals dels fons d'inversió en podien seguir adquirint. Aquesta decisió de Robinhood va provocar crítiques a tot l'espectre polític. La secretaria del tresor, Janet Yellen, va assegurar que el govern ho analitzaria. No és menor saber que Yellen, abans d'acceptar el càrrec, va cobrar més de 800.000 dòlars del fons Citadel Management per una sèrie de ponències.

Afectats per la gran recessió del 2008

No tots els inversors amateurs que van apostar en contra dels fons d'inversió han guanyat diners amb la jugada de GameStop. Alguns n'han perdut molts. Quan Robinhood i els altres corredors de borsa van començar a limitar la compra, les

Janet Yellen, secretària del tresor dels EUA i crítica amb l'operació, va cobrar 800.000 dòlars del fons Citadel, un dels més afectats

El subgrup r/WallStreetBets té ara nou milions d'usuàries, quatre més que abans que comencés el frenesí

accions van anar a la baixa. Alguns van vendre, però molts van resistir com un acte moral. "Vaig comprar uns dòlars GME -nom de GameStop al mercat de valors- per solidaritat. No per guanyar diners. Crec que això és Occupy Wall Street 2.0. La injustícia del sistema és tan flagrant i dolorosa", va tuitar un comprador d'estoc de GameStop.

El subgrup r/WallStreetBets té ara nou milions d'usuaris, quatre més que abans que comencés el frenesí. El dia 21 de gener, quan va començar a explotar la pujada, un dels milions d'usuaris del grup va escriure en un post: "Això va per tu, papa. Recordo quan el col·lapse de l'habitatge va enviar un torpede a la meua família...". En el post explicava com la seva família va perdre la casa durant la gran recessió del 2008, amb l'esclat de la bombolla immobiliària. Al cap de poca estona, el fòrum s'omplia de posts similars en què persones relativament joves explicaven el trauma que van experimentar les seves famílies a partir del 2008. La pandèmia de la COVID-19 ha augmentat la distància entre rics i pobres. Els Estats Units tenen una taxa d'atur del 6,3%, el doble que en el mateix període de l'any passat abans de la pandèmia.

Però la crisi no ha afectat Wall Street. La multinacional financera Morgan Stanley anunciava a finals de l'any passat un augment del 25% dels beneficis respecte de l'any anterior pel període trimestral de juliol a setembre -2.700 milions de dòlars. Goldman Sachs doblava beneficis respecte del 2019 pel mateix trimestre -3.600 milions de dòlars. No és estrany, doncs, que una enquesta recent de Morning Consult mostrés com set de cada deu joves i demòcrates pensen que el mercat de valors està manipulat en contra de la inversió al detall i un 45% del públic pensi que Wall Street no està prou regulat. ●

KAMILOSETAS MUSKARIA

distribuïdora llibertària

www.nodo50.org/kamiloasetas
kamiloasetas@nodo50.org

En comú, fem camí
Fes-te'n sòcia per 50€ a l'any

LA REPARTIDORA

Llibreria associativa · Espai Editorial · Pensament crític

C/Torreta de Miramar 1 baix 3, Benimaclet (València) - larepartidora.org

COL·LECTIU RONDA

assessorament **JURÍDIC**
a **PERSONES** i entitats
d'economia **SOCIAL**

www.ronda.coop

CUINA DE BARRI

ESMORZARS
MENÚ AL MIGDIA
CARTA DE NET
OPCIO VEGETARIANA
BEGUDES DE LA TERRA
CERVESES ARTESANES
CULTURA POPULAR

C/PREMIÀ 20, BAIXOS, 08014
SANTS. PAÏSOS CATALANS
93 422 16 13 WWW.TDK.CAT

QUAN ELS ATRACADORS NO ENTREN AL TEU BANC, SINÓ QUE EN SURTEN

La 'Banca Armada' espanyola ha destinat, com a mínim, 11.969 milions d'euros entre 2014 i 2019 a 21 empreses relacionades amb la indústria armamentística

L'anàlisi internacional d'Edu Aragón | @EduAragón1

Investigador del Centre Delàs i activista de la Campanya Banca Armada

La podrida indústria de Hollywood, plena de patriarcat i d'escàndols de corrupció, s'ha encarregat d'inocular imatges en el nostre imaginari. Una d'aquestes és, probablement, la d'un grup d'homes, la majoria d'ells sempre blancs però vestits de negre, entrant fortament armats a un banc. Tot seguit, aquests homes, després d'agredir o intimidar els presents, omplen bosses de bitllets i s'esfumen amb elles. Quan una arma entra en un banc sempre hi ha commoció, espant, rebuig i violència. L'ordre establert s'altera.

Curiosament, quan des d'espais com la Campanya Banca Armada es divulguen noves informacions sobre el finançament per part de les entitats financeres a les empreses d'armament, a vegades es produeix la reacció contrària. Sens dubte no hi ha sorpresa, potser és mèrit de la Campanya, que ho porta fent quinze anys, però també potser és que aquest fet forma part de l'ordre establert. Un ordre establert molt acostumat a sortir indemne de l'atac constant a tota forma de vida existent a la terra. En paraules d'Arcadi Oliveres: "històricament, els bancs i les armes han constituït un matrimoni de conveniència. Les armes han defensat, quan ha fet falta, el negoci bancari i els bancs han finançat el negoci de l'armament de forma continuada".

En termes generals, les dades publicades en informes com "Asseguradores i Fons de Pensions que financen empreses d'armes. Actualització de la Banca Armada a Espanya 2020" -perquè en aquest negoci també hi ha entitats financeres que no són bancs-, ens demos-

tren que el suport de la banca i el sector assegurador a la indústria de l'armament és constant i sovint creixent. Cada cop que podem accedir a noves dades, apareixen més entitats financeres involucrades, en major o menor mesura, en el seu finançament. Recordem, que aquesta indústria viu, i viu molt bé, de la immensa despesa pública mundial destinada a la compra, manteniment i modernització d'armament. Aquesta despesa pública sempre va en detriment d'altres partides veritablement essencials per la vida, com l'educació o la sanitat.

Si parlem exclusivament de l'Estat espanyol, la *Banca Armada*, conformada per una gran majoria de les entitats que totes coneixem, ha destinat com a mínim, 11.969 milions d'euros entre 2014 i 2019 a finançar o invertir en 21 empreses relacionades amb la indústria armamentística. Vuit d'aquestes tenen seu als Estats Units, com Raytheon Technologies o General Dynamics, però també n'hi ha d'europes com la francesa Dassault o la italiana Leonardo i amb seu a l'Estat espanyol en trobem Navantia, Maxam o Indra. Aquestes xifres d'inversió sempre augmenten substancialment quan parlem de grans fons d'inversió com Blackrock o Vanguard, per exemple, que participen en l'accionariat de bona part de les quaranta empreses de les quals hem obtingut dades. Empreses que no només es dediquen a la fabricació d'armament que podríem anomenar "convencional" com aeronaus, carros de combat o municions, que més sovint del que pensem queden inservibles a un hangar, sinó que participen

de negocis encara més repulsius promoguts també amb diners públics, com la militarització de fronteres o el manteniment i modernització de l'arsenal nuclear mundial. Armament nuclear, que recentment ha quedat prohibit pel Tractat sobre la prohibició de les armes nuclears que va entrar en vigor el 21 de gener de 2021.

Tot i les bones notícies, ens queda molt camí per recórrer i moltes inversions en armament per denunciar amb noves publicacions, noves eines divulgatives i activisme accionarial per a tornar a denunciar a les seves juntes d'accionistes, esdeveniments celebrats en grans escenaris i sales plenes, dels veritables atracadors.

Els especuladors, els que veritablement ens fan cada dia més difícil la vida en aquest sistema de misèria i emergència climàtica, mai han sigut els atracadors de les pel·lícules de Hollywood, ni molt menys els *Robin Hoods*, més moderns com l'Enric Duran o més antics com, el difunt Lucio Urtubia. Sempre han sigut els mateixos accionistes i banquers, membres de consells d'administració corruptes, els personatges que veritablement surten del teu banc amb les bosses plenes de fons públics que s'haurien de destinar a solucionar els efectes produïts en les nostres vides per les seves males praxis, la seva especulació immobiliària i la seva ànsia de maximització del benefici.

Per sort, ja existeix una alternativa a aquesta *Banca Armada*, les finances ètiques, on no hi ha atracadors ni especuladors que fugen amb els nostres diners a paradisos fiscals o utilitzen targetes opaques. ●

Una llengua per explicar-ho tot

L'edició en català de la Viquipèdia, enciclopèdia digital que ara compleix vint anys, s'ha consolidat com una de les més actives i prolífiques gràcies al compromís de centenars de voluntàries

Jofre Figueras | @jofrefigueras

“

A bac. Aparell per càlcul manual de les operacions aritmètiques bàsiques, que consisteix en un marc amb fils travessers per on es fan córrer boles.” Aquest va ser el primer article que es van poder llegir en català a la Viquipèdia. Es va editar des d'Andorra, i el fundador de la plataforma, Jimmy Wales, explicava que el seu autor li havia enviat un missatge on li prometia que no els infligiria el càstig del seu terrible anglès si obrien una versió en català de l'enciclopèdia. Així va ser com la Viquipèdia en llengua catalana -que dos anys després adoptaria aquest nom adaptant-lo de l'original, Wikipedia- es va convertir en la tercera del món en crear-se, i en la primera a publicar un article de parla no anglesa.

D'això en fa ara vint anys, i des d'aleshores l'èxit d'aquest projecte creat perquè “cada persona del planeta tingui accés lliure a la suma de tot el saber de la humanitat” es pot mesurar només si pensem en les vegades que hem consultat una de les seves pàgines. En xifres, acumula més de 55 milions d'articles publicats i versions en 317 llengües, entre les quals la catalana ocupa la vintena posició en nombre d'entrades.

El que explica aquest creixement exponencial, i el que és el seu tret més distintiu respecte qualsevol altre projecte en-

ciclopèdic és la seva filosofia, el que podríem anomenar *ADN wiki*: que qualsevol usuària pot editar la plataforma directament des del seu navegador. Tot el que conté és fruit de la feina de moltes mans, en concret, en l'últim recompte publicat hi havia 250.000 persones al món que hi contribuïen cada mes (en el moment d'escriure aquestes línies, 1.899 ho havien fet en català els darrers trenta dies). “Tens una limitació que són les llicències, i després pots utilitzar la imaginació per tot el que vulguis, és com un videojoc de construcció”, explica el Francesc Fort, que té 32 anys i en porta 12 editant.

I és que la Viquipèdia no només permet escriure articles, també pots dedicar-te a corregir o a millorar els que ja hi ha, afegir-hi fotos o fins i tot àudios. L'únic requisit és que tota la matèria primera tingui el permís de les seves autores o titulars per ser reutilitzada, i que algú altre pugui fer el mateix amb el producte que es genera. En certa manera, les editores es converteixen en una cadena de transmissió: recopilen informació, la cuinen i la tornen a posar disposició del públic de forma més accessible. “Nosaltres apuntem la informació, indicant sempre la referència, i si tu vols donar credibilitat a la font, ja és qüestió teva”, assenyalava Gerard Soler, editor actiu des de fa quinze anys. »

» Per sostenir econòmicament tot aquest engranatge, existeix la Fundació Wikimedia, amb seu a San Francisco (Califòrnia), que es finança en més d'un 90% a partir de donacions. Les més importants són de grans corporacions com Google, Apple i Microsoft, però la gran majoria són petites quantitats de particulars -en l'últim exercici hi va haver 8,7 milions de donants que van aportar de mitjana 11,80 euros cadascun. Aquesta és una de les fortaleses del projecte i el que ha permès mantenir-lo allunyat de l'afany de lucre, encara que l'ombra de la publicitat ha planat més d'una vegada per damunt seu.

Tots aquests recursos es destinen, entre altres finalitats, a mantenir i millorar la infraestructura informàtica -una assignatura encara pendent, ja que la interfície és la mateixa que fa deu anys-, i a donar suport a les viquipèdies locals, tot i que cadascuna té plena autonomia pel que fa a la seva organització i línia editorial. Als Països Catalans, d'això se n'encarrega l'associació Amical Wikimedia, que es va fundar el 2008 i compta amb 125 membres.

Comunitat militant i autoorganitzada

“Viquipèdia és un iceberg, i tot el que queda a sota és el que ens interessa exposar”, il·lustra Gerard Soler, que també és membre de l'associació. Aquesta feina submergida que fan les editores no només requereix produir articles en quantitat, sinó també garantir-ne la qualitat i que tinguin uns criteris homogenis. Aquí sorgeix un repte operatiu important com és la presa de decisions entre un grup tan nombrós de persones. Per això, cada comunitat viquipedista s'ha dotat d'uns reglaments interns per funcionar, que s'han establert a partir de l'hàbit i es basen en el principi del consens entre participants, tal com s'explica a la versió en català. Així, existeix un ampli ventall de normes que afecten des de l'estil i el contingut dels articles, el comportament en les discussions o són indicacions més generals com la de mantenir un “punt de vista neutral”.

Aquestes pautes solen tenir una finalitat orientativa més que no pas obligatòria, ja que també es fa una crida a ignorar-les i seguir el “sentit comú” quan convingui. Totes les normes estan subjectes al debat i la revisió contínues per part de les usuàries, i això de vegades genera extensos intercanvis d'opinions que poden arribar a ser més llargs que els mateixos articles. Sovint sorgeixen, també, conflictes ideològics -per exemple, sobre quin marc territorial utilitzar per indicar les nacionalitats-, però això, segons les editores, lluny de tensar les costures de la plataforma, el que fa és enriquir-ne els continguts.

Una de les normes de la Viquipèdia en català és que permet escriure en les diferents variants dialectals de la llengua. Francesc Fort constata que hi ha un “desequilibri” important a favor del català oriental, i que això també es reflecteix en els continguts, on predominen les qüestions que tenen a veure amb Catalunya. Tot i això, assenyala que algunes de les usuàries més actives són de les Illes i el País Valencià, i per això no és inusual trobar pàgines escrites en aquests parlars, encara que

/ LA BOÑO
@la.bonyo

les autores en siguin escasses. En general, el perfil de totes les persones que editen en català és “una mica militant, tant en valors com en producció”, subratlla en Gerard Soler. Aquesta implicació és sempre voluntària -a diferència d'altres versions, com l'alemanya, no hi ha cap persona alliberada-, i segurament per aquest motiu l'autoorganització de la comunitat és més forta.

Totes les normes estan subjectes al debat i la revisió contínues per part de les usuàries, i això de vegades genera extensos intercanvis d'opinions

De l'activisme al gust per formar-se

Tot i compartir aquest vessant compromès, entre les viquipedistes en català hi ha motivacions diverses sobre per què editen. Francesc Fort relata que les primeres generacions van entrar-hi per “militància lingüística”, afegida a una consciència a favor del coneixement lliure. En algun cas, com el de Gerard Soler, s'hi suma una voluntat de fer acció política incidint en el relat, ja que Viquipèdia també és utilitzada com a font d'informació pels mitjans de comunicació. “No per manipular, sinó per exposar de manera transparent”, precisa.

Però avui, per a moltes editores, la Viquipèdia s'ha convertit simplement en eina de divulgació o en un passatemps

Consultes, debat i activitat

Set articles nous cada hora. Són els que s'hi van escriure en català de mitjana l'any 2020. El dia més prolífic va ser el 18 de desembre, amb 533 pàgines noves.

“Cristòfol Colom” és l'entrada amb la discussió més llarga a la Viquipèdia en català. En la versió en anglès encapçala el rànquing la paraula “avortament”.

L'abril del 2020 és el mes que la Viquipèdia en català ha tingut més visites de la seva història, amb prop de 51 milions d'entrades.

saludable. És així, per exemple, per la usuària Dragonfly137, que té 23 anys i va començar a crear articles sobre la temàtica del seu treball de recerca quan estava a segon de batxillerat. Per a ella és un instrument per formar-se, igual que la universitat, però amb l'afegit que “aquí comparteixes i aprens alhora”. “També em va molt bé editar per distreure'm del que estic estudiant”, comenta. Quan ha de triar de què publicar, un criteri recurrent és que sigui un tema lligat a l'actualitat, per anticipar-se a les consultes de la gent —per exemple, durant un temps editava sobre pel·lícules de la graella televisiva—, i és que, en aquest sentit, Viquipèdia també fa una funció periodística.

A més, aquest últim any s'ha centrat a editar perfils de dones, seguint la campanya impulsada per Amical Wikimedia per tal de reduir el biaix de gènere en els continguts. Tot i que darrerament han augmentat, les biografies femenines representen tan sols un 18% del total a la versió en català. També hi ha una clara manca d'editores, i encara que es fa difícil disposar de xifres exactes a causa de l'anonimat, el 2018 es va calcular que eren vora el 15%, un percentatge similar al nombre de sòcies d'Amical Wikimedia. “A vegades

les discussions a l'associació són molt testosteròniques”, reconeix Frank Compennolle.

El seu cas és especial perquè és belga d'origen flamenc i va aprendre a escriure català amb la Viquipèdia gràcies a les correccions que li feien altres usuàries. Va començar fa tretze anys i ara és ell qui es dedica a corregir altres pàgines. El seu historial d'edicions ja supera les 100.000: “És una mica addictiu, veus que falta una cosa i la corregeixes, és infinit”. Quan li pregunten, diu que escriu en català perquè és més necessari que fer-ho en anglès. Ara que està jubilat hi dedica entre dues i tres hores al dia, i a més també és administrador, una funció de manteniment que fan algunes persones triades per la comunitat i que li permet, per exemple, esborrar pàgines o vetar usuàries que no s'adapten a les normes consensuades. Amb 65 anys, assegura que “l'edat no és un criteri de qualitat ni d'autoritat”.

La comunitat editora es vol espolsar l'etiqueta de “consell de savis” i demostrar que no hi ha barreres per posar-se a escriure. Seguir creixent és un repte i un requisit indispensable per mantenir viu l'esperit d'aquest projecte *sui generis* en el món d'internet, que avui dia és la tretzena pàgina on accedeixen més persones del planeta. ●

malalletre

Cançó de menta

El relat de Marta Carol Xandri

Pujo escales amunt fent equilibris i les fulles de menta se m'escapen de les mans. Coi de guants. Les atrapo al vol i les deixo estabornides al drap de cotó. Rajola escapçada. 3r pis. Comprovo que el te encara sigui calent. Somric. Dues galetes de mantega ja m'esperen sobre el tamboret de fusta. Pocs minuts per a les quatre. Tanco els ulls i ja començo a intuir les passes que s'arrosseguen fins a la porta, acompanyades d'aquell retocar del metall que m'és tan familiar. Poso la mà a la fusta i de seguida noto una presència alliberadora. Ens quedem en silenci uns segons, i de seguida la nostra cançó comença a sonar a l'altra banda de la porta. Se m'escapa el riure. UhhhUhhhUhhUhhUh, a l'uníson. L'inici intenta ser tímid i afinat, però de seguida ens envelem i els riures comencen a descontrolar-se. I en pocs segons em transporto als dies que ballàvem abraçades, trepitjant-nos els peus i fent ganyotes, i els esbufecs de la Rita, dient-me que ja no tenia edat per aquestes coses. I pensava, en menys d'un any, la gran quantitat de vides que li havíem donat a aquesta cançó, o que ens havia donat ella. No podia evitar pensar en aquell 23 de novembre de l'any passat, en la victòria al saber que el nostre estimat bloc finalment no s'ensorrava. I la Rita treia la ràdio pel balcó i ressonava a tot el carrer aquella me-

/ WARA DE ORMAECHEA
@waradeormaechea

lodia que havíem fet tan nostra, i les llàgrimes em rajaven galta avall. I mirava amunt, i llançava petons a aquell tros de dona que les arrugues feien tan entranyable. Pensava en els camins tan diferents per on ens havia portat la vida i la sort que havíem tingut de trobar-nos, de cuidar-nos. Em venia al cap el dia que la mare em trucava des del poble i em deia que l'àvia estava tan malalta. I jo, tan lluny. I pujava escales amunt amb les llàgrimes que em saltaven per tots cantons, i la Rita m'abraçava, m'alleugeria de tant dolor mentre l'olor de menta em transportava als braços de l'àvia. I Joan Dausà, de fons. I somric, irònicament, pensant en l'escrit penjat al plafó de la *facu* i en la idea de fer companyia a una persona que me l'imaginava tan sola, tan vulnerable. I ara, em pregunto qui era més vulnerable de les dues o qui se sentia més sola. I em ve al cap el primer te, que minuciosament preparava desitjant que tot sortís bé, suplicant que aquella aroma aconseguís arrossegar-me a la calma del poble. I en la cançó que ressonava dins del pis, aquell maig de l'any passat, quan trucava la porta tímidament. ●

*Relat guanyador del concurs "Retalls de voluntariat" del Servei Civil Internacional (SCI).

**Jornadas sobre
Derechos Humanos
y empresas**

25, 26 y 27 de febrero de 2021
Más información en www.pbi-ee.org

Organiza:

pbi
Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Colabora:

L'Eix d'Empreses i DDHH de lafedecCAT

Con el apoyo de:

Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament
Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona
Diputació de Barcelona

ressenyes

Acompanyar menors per combatre l'estigma

David Bou | @dvdbou

Què tenen en comú l'Amine, la Farira o l'Osama? Per a la majoria de la nostra societat, només són persones menors de divuit anys homogeneïtzades sota un acrònim d'una llengua que ni tan sols coneixien: menors estrangers no acompanyats (MENA), terminologia que no emprem en aquest mitjà en considerar-la estigmatitzadora, però que plasmem ara i aquí per evidenciar que és possible donar-li la volta.

Ho demostren les experiències d'aquestes tres joves, que formen part d'una sèrie de deu testimonis reals de processos migratoris que Sara Montesinos i Martí Albasa, comunicadores i fundadores de l'Agència Talaia, han compilat en el llibre *Tan sols viure*. Tres paraules per un títol que sintetitza a la perfecció el motiu que empeny infants i adolescents a arriscar-ho tot per completar sense referents adults el trajecte fins a arribar a aquesta riba de la Mediterrània.

En poc més de cent pàgines es barregen diferents formats d'escriptura, alguns de més

clàssics com ara el conte i el teatre, combinats amb d'altres més innovadors com transcripcions de notes de veu i d'exposicions orals. Per a les autores és "un crit pel dret a migrar", per a les lectores esdevindrà, a més a més, una oportunitat per conèixer de primera mà els múltiples obstacles que avui dia cal superar per exercir-lo.

Tot en una obra ideal per a les classes dels instituts de secundària, on hauria de ser un material imprescindible per educar les noves generacions no només en el respecte a la diversitat, sinó també en la consciència dels mateixos privilegis. Amb aquest objectiu, el llibre disposa d'una guia didàctica per ajudar les docents a plantejar treballs i reflexions a partir del contingut de cadascun dels capítols.

És així com aquest treball esdevé un bon antídote contra els discursos d'odi que l'extrema dreta crea al voltant d'aquest col·lectiu. Sobretot perquè és capaç de copsar l'emocionalitat d'aquestes joves i transmetre les seves vivències des de

LLIBRE
Tan sols viure
Sara Montesinos i
Martí Albasa
Pagès Editors, 2020
118 pàgines

l'empatia, però també perquè mostra com algunes d'elles han esdevingut veïnes fruit d'haver trobat entre nosaltres l'acompanyament i companyia que els mancava. Tinguem-ho clar, parar els peus al racisme també és la nostra responsabilitat. ●

La revolució del bé comú

Bart Grugeon Plana | @plana_bart

L'economia de comuns, o del bé comú, proposa un paradigma molt diferent per entendre l'economia. *Pensar desde los comunes* trenca l'antiga antítesi entre el mercat lliure -basada en la propietat privada- i l'estat -amb la propietat nacionalitzada-, com els dos grans models per organitzar les societats. David Bollier argumenta de manera rigorosa i comprensible que comunitats locals poden crear valor per a tota la societat, i ser la base d'una economia diversa i oberta, que posa la vida i les persones en el centre.

L'enorme interès de *Pensar desde los comunes* és de facilitar tot un marc conceptual que ens permeti entendre el llarg recorregut històric dels béns comuns, la lluita contra la privatització, i la importància des de l'era d'internet per crear una revolució cultural. L'economia del bé comú ja és aquí i és omnipresent. Mireu el programari lliure, les llicències Creative Commons, moltes cooperatives locals, Viquipèdia, i moltes d'altres. El bé comú dona una visió, una estratègia i l'esperança per contribuir a la transformació social. ●

LLIBRE
Pensar desde los comunes
David Bollier
Traficantes de sueños, 2016
196 pàgines

Una lliçó de dignitat

Edu Abad Cabedo | @AbadEdu

Hi ha llibres que no existissin. Històries que fereixen l'ànima i et mostren la realitat com si d'un malson es tractés.

Sabem com morirem narra amb meticulositat històrica i tacte de novel·lista els fets que van succeir al gueto de Varsòvia entre el 1940 i el 1943. Un poble entre murs, obligat a asfixiar-se i conviure amb la mort. Jueves i jueus que, tot i ser trepitjats constantment pel nazisme, van decidir resistir. Paco Ignacio Taibo II ens transmet les veus d'aquells dies i d'aquelles persones. Els protagonistes

d'una revolta suïcida en què, més que jugar-se la vida, es jugaven uns valors.

El llibre descriu amb cruesa les escenes dures que van viure's llavors. També la maldat que podem arribar a generar i la fragilitat dels éssers humans. Amb tot, aquesta no és una obra que voldríem que deixés d'existir. Ans al contrari. La història del gueto de Varsòvia ha de ser explicada i perdurar. Perquè la lluita d'aquella gent va més enllà de la victòria o la derrota, ens humanitza i dignifica. I *Sabem com morirem* sap transmetre-ho a la perfecció. ●

LLIBRE
Sabem com morirem.
La rebel·lió del gueto de Varsòvia
Paco Ignacio Taibo II
Tigre de Paper Edicions, 2020
176 pàgines

Maria João,
activista de
l'agrupació
Stop Despejos

“El nostre objectiu és l’habitatge incondicional per a tothom”

Mariana Cantero | @cantero_mariana

El 2011, quan els organismes crediticis marcaven el pas a les economies més febles del continent, el Fons Monetari Internacional va intervenir les finances portugueses. Hi va haver protestes a Lisboa. Eren temps convulsos, però no només al carrer. Aquell any, Maria João va perdre el pare i va decidir abandonar la seva vocació, l'art, després d'arribar a la conclusió que és una carrera precària si no es pot comptar amb el suport familiar. Va començar a treballar com a teleoperadora i va llogar una habitació; també es va iniciar en l'activisme. Ara està implicada a Stop Despejos, agrupació que treballa per aturar els desnonaments. Ella mateixa es troba actualment en risc de ser desnonada, després que la propietat del pis on viu des de fa més de sis anys i on ocupava una habitació en règim de subarrendament hagi decidit fer-la fora perquè la titular del pis ha mort. L'empresa propietària és un gran tenidor. Portugal és el país d'Europa amb més pisos per habitant, però un de cada deu està buit.

Estàs implicada en el moviment pel dret a l’habitatge i en risc de ser desnonada en plena pandèmia.

Sí, en aquest moment estic en greu perill de ser desnonada. El 2013 vaig venir a aquesta casa a viure en una habitació. La persona que va llogar la casa era la meua companya de feina. Quan va morir, el 2019, vaig contactar amb els propietaris, però em van demanar immediatament que deixés la casa. Els vaig informar que no tinc alternativa a l'habitatge i que m'arrisco a viure al carrer. Ara, si no hi ha un enfrontament molt fort, seré expulsada sense habitatge alternatiu. El 16 de desembre de 2020 vaig rebre una notificació del jutjat civil de Lisboa, a instàncies de l'empresa Sociedade Civil Imobiliária Soveran. Coincidint amb la data que vaig rebre la notificació, el primer ministre, António Costa, va demanar a la gent que es quedés a casa per protegir-se de la pandèmia. És a dir, en un moment en què hauria de tenir un refugi per protegir-me del coronavirus tinc el risc de perdre la casa.

Quina és la situació del dret a l’habitatge a Portugal?

La situació del dret a l'habitatge a Portugal és molt greu, hi va haver una liberalització total de la llei d'arrendaments urbans. Tota la població sense ocupació estable i treball precari està en risc. Fa temps que ens veiem obligades a compartir habitatge, dividint la casa en habitacions. Hi ha molts contractes d'arrendament il·legals i desnonaments. La població precària està abandonada i desprotegida. La classe mitjana actual, amb la liberalització de la llei d'arrendament, corre el risc d'obtenir només contractes d'arrendament per a cinc anys.

S'ha establert una mesura d'emergència que impedeix la finalització dels contractes de lloguer, però només mentre duri la pandèmia.

Quines mesures estructurals s’han pres per pal·liar l’especulació immobiliària?

No hi ha mesures estructurals per al dret a l'habitatge. D'altra banda, el percentatge d'habitatge social és molt baix. Per exemple, el propietari del pis on visc té desenes d'edificis a Lisboa amb molts apartaments buits i em pot expulsar sense donar-me alternativa habitacional. Al mateix temps, l'Ajuntament de Lisboa també té molts apartaments buits, però no augmenta les licitacions d'accés a l'habitatge públic. Es parla de regulació d'ingressos, surten algunes novetats. Tanmateix, a la pràctica no hi ha regulació. La situació és molt greu, però la població es manté conformista.

En aquest context, quin és el futur del moviment a curt termini?

Com que la majoria de la població té poca pràctica en l'activisme i en la

democràcia participativa, el moviment pel dret a l'habitatge es debilita. El fet és que els mitjans de comunicació només se centren en el problema de la pandèmia i la necessitat d'una distància social per protegir-nos del virus. Vivim una tragèdia sanitària, hi ha moltes morts diàries. Malgrat això, a Portugal hi ha molts edificis buits, siguin edificis públics o privats. Crec que quan acabi la pandèmia, el liberalisme, la gentrificació i el turisme seran encara més agressius. La manca d'estratègia humanista i la conformitat general de la població em fa sentir una enorme decepció. Però l'objectiu del moviment social Stop Despejos és l'habitatge incondicional per a tothom. ●

“Quan acabi la pandèmia, el liberalisme, la gentrificació i el turisme seran encara més agressius”